

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA BŘEZNICE
NÁMĚSTÍ 2

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP: Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Březnice

Předkladatel: Základní umělecká škola Březnice, Náměstí 2

Adresa: Náměstí 2, 262 72 Březnice

IČO: 61904201

Ředitel školy: Přemysl Zíka

Telefon: 318 68 23 42

E-mail: zusbreznice@volny.cz

Webové stránky: www.zusbreznice.cz

Organizační číslo školy: 52006

Zřizovatel: Město Březnice

Adresa: Náměstí 11, 262 72 Březnice

IČO: 242004

Telefon: 318 403 171

E-mail: mu@breznice.cz

Webové stránky: www.breznice.cz

Platnost dokumentu od: 1. září 2012

Poslední aktualizace: 31. srpna 2022

.....
podpis ředitele

(kulaté razítko školy)

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Počet oborů, velikost

- ❖ hudební (dále HO)
- ❖ výtvarný (dále VO)
- ❖ literárně-dramatický obor (dále LDO)

Celková kapacita školy: 300 žáků

Tato kapacita je v posledních letech využita cca ze 2/3 – 3/4

2.2 Historie a současnost

Základní umělecká škola Březnice byla zřízena 1. září 1948 jako komunální hudební škola.

Lidovou školou umění se stává v roce 1960.

Základní uměleckou školou pak v roce 1984.

Výuka nejprve probíhá v prostorách zámku Březnice.

Od roku 1968 pak byl pro určen pro potřeby školy objekt na Náměstí, č. p. 2 (původně Jezuitské gymnázium, později Základní škola), který slouží svému účelu dodnes.

Po legislativních změnách a přenesení kompetencí z okresních na krajské úřady přechází ZUŠ Březnice k 1. 4. 1996 do právní subjektivity a vyučuje se zde dvěma oborům – hudebnímu a výtvarnému.

V roce 2008 došlo ke změně zápisu v „Rejstříku škol a školských zařízení“ u ZUŠ Březnice ohledně výuky oborů, a to doplněním o možnost výuky třetího – literárně-dramatického oboru: škola může tak vyučovat (kromě hudebnímu a výtvarnému oboru) i oboru literárně-dramatickému.

Závěrem tohoto historického shrnutí lze říci, že ZUŠ Březnice ve svém více než 60tiletém samostatném působení prokázala potřebnou životaschopnost nejen ve městě Březnici, ale získala si renomé a respekt mezi ZUŠ v celém okrese. Dokladem tohoto může být ten fakt, že naši školu navštěvují třeba i žáci z okresního města Příbrami. V posledních několika letech je vidět i zvýšený zájem o výuku z řad březnické veřejnosti.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor Základní umělecké školy Březnice je řadu let stabilizovaný. Většina pedagogů má odpovídající kvalifikaci (konzervatoř). Odborným zaměřením i počtem učitelů víceméně plně pokrývá šíři nabídky pro vzdělávání ve všech uměleckých oborech a studijních zaměřeních.

2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce

- ✓ Tochovický masopust
- ✓ předvánoční žakovská vystoupení

- ✓ vystoupení komorního orchestru
- ✓ koncerty flétnového souboru Capella flauta (Reprezentační sál MěÚ, Zámek Březnice,)
- ✓ jarní koncert Žákovského orchestru Teen band
- ✓ jarní žákovská vystoupení
- ✓ ZUŠ Open (Schoolstock)
- ✓ prezentace absolventů školy – absolventské koncerty, výstavy
- ✓ děti dětem (vítání jara na ZŠ)
- ✓ hudba u příležitosti pokládání věnců (ukončení 2. sv. války)
- ✓ seznamovací hudební dopoledne pro mateřské školy
- ✓ výzdoba prostor školy žáky VO
- ✓ výstavy v infocentru, knihovně apod.
- ✓ nástěnka prací VO na poště
- ✓ prezentace v Březnických novinách

ZUŠ Březnice nemá navázaný kontakt s nějakou partnerskou školou. V rámci regionu spolupracuje se všemi ZUŠ Příbramského okresu.

2.5 Vybavení školy a její podmínky

ZUŠ Březnice využívá pro svoji činnost nemovitost v centru obce. Všechny učebny jsou standardně vybaveny klavírem a pak dalšími hudebními nástroji - podle zaměření výuky.

Učebny hudebních nauk jsou vybaveny novým nábytkem.

Výtvarný obor má k dispozici hrnčířský kruh a keramickou vypalovací pec.

Všechny učebny jsou plně využity pro výuku včetně koncertního sálu.

Škola disponuje malým inventářem hudebních nástrojů, které si mohou žáci na určitou dobu pronajmout.

Výpočetní technika s připojením na internet je k dispozici v ředitelně školy.

Prezentace výsledků žákovských prací a studijních výsledků pak zajišťuje škola jednak ve vlastních prostorách, na internetových stránkách školy a častými prezentacemi žáků a hudebních těles na koncertech, přehlídkách, festivalech, soutěžích a dalších akcích pořádaných jinými subjekty.

3 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE

Cílem uměleckého vzdělávání naší školy není pouze připravovat děti a mládež pro uměleckou dráhu, ale především z nich vychovávat citově bohaté osobnosti, poskytovat jim základy uměleckého vzdělání a rozhled, naučit je poznávat kulturní hodnoty, vážit si jich a předávat je dalším generacím.

3.1 Zaměření školy

Jsme školou uplatňující jak klasický styl výuky, tak sledujeme a do výuky zařazujeme moderní trendy.

- v prvních letech docházky vyučujeme žáky „řemeslu“.
- vedeme žáky ke společnému „muzicírování“.
- připravujeme žáky k talentovým přijímacím zkouškám na konzervatoř, SŠ a VŠ pedagogického směru a umělecky zaměřených.
- prosazujeme vzájemnou spolupráci obou dvou (do budoucna všech tří) uměleckých oborů a co do kvality jejich srovnatelnou úroveň.
- spolupracujeme s rodiči žáků.

3.2 Vize školy

Základní umělecká škola Březnice poskytuje v souladu se současnými legislativními normami základy vzdělání v jednotlivých uměleckých oborech a připravuje také pro vzdělávání ve středních školách uměleckého zaměření a v konzervatoři, případně pro studium na vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

Vize vychází z představ naší školy jako moderního výchovně - vzdělávacího zařízení, které má smysluplný vzdělávací obsah, používá osvědčené metody práce, přičemž je přístupná k metodám moderním a novodobým.

Vzhledem k přání řady žáků a rodičovské veřejnosti chceme pro zájemce otevřít třetí obor literárně-dramatický.

Škola se chce prezentovat v povědomí žáků, jejich rodičů a ostatní veřejnosti prezentovat jako stabilní vzdělávací instituce s pevnou vazbou k městu a regionu, jako škola s léty nabytou osobitou identitou.

Usilujeme o výuku a výchovu žáků ukazující žákům cestu k dosažení klíčových kompetencí v oblasti základního uměleckého vzdělávání (kompetence k umělecké komunikaci, kompetence osobnostně sociální a kompetence kulturní). Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti.

Takto vymezená vize školy nabízí:

- zkušený a aprobovaný pedagogický sbor tvořený pedagogy ochotnými dále se vzdělávat nejen ve svém oboru, ale i v oborech nadstavbových
- vedení žáků k rozvinutí schopností kritického myšlení, jejich vedení k aktivnímu přístupu ke studiu a k dodržování stanovených pravidel domácí přípravy
- dobrou informovanost rodičů a jejich zapojení do výchovně vzdělávacího procesu, za předpokladu jejich vstřícnosti a ochoty ke spolupráci
- bezproblémový technický stav budovy školy s patřičným materiálně – technickým vybavením
- možnosti prezentace žáků v technicky a esteticky vhodných prostorách, včetně elektronických forem prezentací.

4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Na úrovni uměleckých oborů naší školy učitelé společně uplatňují níže uvedené postupy - *výchovné a vzdělávací strategie* - pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Výchovně vzdělávací strategie představuje společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků a jsou uplatňovány všemi pedagogy školy ve výuce i mimo ni. Tyto postupy jsou specifické pro jednotlivé obory vyučované na ZUŠ a jsou konkretizovány pro jednotlivá studijní zaměření.

Jedná se zejména o takové činnosti, metody a formy práce, ve kterých žák v souladu se svojí věkovou, mentální, případně motorickou vyspělostí:

- pracuje samostatně, ve dvojici, menší skupině nebo celé třídě
- zvyká si na soustavnou svědomitou domácí přípravu
- je schopen hodnotit svou činnost (zpětné vazby, sebereflexe)
- vyjadřuje svůj názor, naslouchá druhým, diskutuje, ptá se, argumentuje
- prezentuje výsledky své práce před ostatními a před veřejností
- vyhledává informace v různých zdrojích, porovnává je, zpracovává
- porovnává informace získané v jiných vzdělávacích zařízeních s informacemi získávanými v průběhu studia na ZUŠ
- v rámci svých věkových možností navštěvuje kulturní akce ve svém městě, regionu i mimo něj a sleduje kulturní dění prezentovaná v masmédiích
- respektuje národní tradice, chrání kulturního a historické dědictví

Smyslem a cílem vzdělávání na naší škole je vybavit všechny žáky na základě vypracovaného školního vzdělávacího programu souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Klíčové kompetence jsou „klíčem“ k úspěšnosti člověka v celoživotním učení, v práci, zájmové činnosti i v osobním životě.

Úroveň klíčových kompetencí, kterých žáci dosáhnou na konci základního uměleckého vzdělávání na naší škole, nelze ještě považovat za ukončenou, ale takto získané kompetence tvoří žákův základ pro další celoživotní učení, ať již při vstupu na vyšší typ školy uměleckého zaměření, nebo při uplatňování získaných kompetencí v podmínkách amatérského uměleckého prostředí a nejenom tam. Snahou pedagogického sboru školy bude, aby klíčové kompetence našich žáků nestály vedle sebe izolovaně, ale aby se nejrůznějšími způsoby prolínaly a byly multifunkční. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

4.1 Strategie pro kompetenci k umělecké komunikaci

Hudební obor:

- seznámíme žáka s nástrojem a vysvětlíme mu problematiku hry na jím zvolený nástroj, s jeho historií, vývojem, stavbou, částmi, možnostmi využití v hudbě, vedeme žáka k trpělivosti a společně překonáváme náročné začátky

- snažíme se přistupovat ke každému žákovi individuálně, kromě jeho rozumových možností si všímáme i fyzických dispozic a od nich odvíjíme správné držení těla i nástroje při hře, dbáme na postavení rukou, naučíme dítě vnímat tělo i nástroj jako jeden celek
- aktivně zapojujeme žáky do hodiny, aby každý žák měl možnost se předvést, vyjádřit svůj názor (nejen ho opakovat po učiteli)
- využíváme a volíme různé metody a postupy, aby žák co nejlépe pochopil a osvojil si to, co se od něj očekává, a učíme žáka, jak má samostatně cvičit
- repertoár vybíráme spolu se žákem, pokusíme se žákovi ukazovat hudbu, která ho zajímá
- skladbu sami interpretujeme a jdeme tak žákovi příkladem
- přiblížíme žákovi stylové období, ve kterém byla skladba složena, seznámíme ho s autorem uměleckého díla
- seznamujeme žáky s uměleckým dílem v podobě audionahrávek, případně návštěvami koncertů, následně s žákem diskutujeme o hodnotě díla, vysvětlíme, proč je či není umělecké

Výtvarný obor:

- učíme žáka ovládat základní vyjadřovací prostředky, poznávat různé výtvarné postupy a technologie, spojit představu a záměr s materiálem, nástrojem, výtvarnou technikou
- podporujeme individuální manuální a výtvarné schopnosti žáka
- poznáváme stavební slohy, navštěvujeme výstavy, kde se setkáváme s dějinami výtvarného umění i současnou tvorbou, prohlížíme sbírky reprodukcí, nahlížíme do publikací o umění a besedujeme nad uměleckým dílem

Literárně-dramatický obor:

- rozvíjíme umělecké vlohy žáka prostřednictvím tvořivých dramatických a slovesných činností
- shlédneme dílo ze záznamu, popř. navštívíme divadelní představení
- besedujeme nad scénářem
- provádíme rozbor postav a děje

4.2 Strategie pro kompetenci osobnostně sociální

Hudební obor:

- vysvětlujeme potřebu soustavné domácí přípravy (spolupráce s rodiči), snažíme se vysvětlit podstatu, důležitost a pravidelnost cvičení, srovnáváme s jinými profesemi, kde je zapotřebí trénink
- zjednodušíme žákovi domácí přípravu cvičebním plánem, aby věděl, co je v daném období nejdůležitější cvičit, vysvětlíme, že úspěšnost výsledku není v délce, ale v poctivosti přípravy a kontrolujeme zpětnou vazbu
- k lepším výkonům motivujeme žáka slovním hodnocením, pochvalou, možností vystupování na veřejnosti či účasti v soutěžích
- podporujeme účast žáků na vystoupeních i mimo rámec ZUŠ (ve škole, kam dítě dochází, na letních táborech atd.), vysvětlujeme důležitost vystoupení, dbáme, aby žák měl radost z vystoupení a ne strach

- veřejným vystoupením vychováváme žáka k tomu, aby se zkoncentroval a nezapomněl to, co se naučil, pěstujeme koncentraci, paměť a odbourávání i ovládnutí trémy
- jakmile si osvojí základy hry, zapojíme žáka do komorní hry – základních souborů stejných nástrojů, vyspělejší žáky do souborů kombinujících nástroje, protože zde si svoji spoluodpovědnost uvědomí nejlépe tím, že bude podávat co nejlepší výkony, bude umět přizpůsobit svůj výkon a pojetí hry k výkonům svých spoluhráčů
- motivujeme k lepším výkonům

Výtvarný obor:

- teoreticky a prakticky i vlastním příkladem ho seznamujeme s pracovními návyky a poté je i vyžadujeme
- vytváříme příznivé podmínky pro komunikaci, učitel a žák tvoří vzájemně se respektující dvojici
- vhodně a záměrně motivujeme, prezentujeme práce
- práci ve skupině chápeme jako prostředek sociálního kontaktu
- vychováváme k aktivní spolupráci

Literárně-dramatický obor:

- uplatňujeme princip dramatické hry při tvoření pracovních návyků a jejich dodržování
- podporujeme společnou realizaci dramatického útvaru od jednoduché improvizace až ke společnému dramatickému představení

4.3 Strategie pro kompetenci kulturní

Hudební obor:

- učíme žáky milovat hudbu a umění, protože jsou dorozumivacími prostředky lidí, působí na člověka emocionálně
- učíme žáky pochopit umělecký styl a vědět, že hudba rozvíjí lidské vnímání a porozumění
- snažíme se je vést k citové vazbě ke svému nástroji, jakožto prostředku k jejich hudebnímu vyjadřování, aby si jej vážili a dobře se o něj starali
- vedeme žáky k návštěvě a k účinkování na koncertech různých žánrů, aby tak přispívali k udržování kulturních hodnot a vedeme žáky ke kulturnímu chování při akcích (používat vhodné oblečení – odlišnost od běžného života)
- zapojujeme rodiče do spolupráce se školou a do podpory školy v jejích aktivitách
- vedeme žáka k tomu, aby nastudované skladby dokázal interpretovat i po delším čase a vracel se k nim (i v dospělosti), a tím je předával mladším sourozencům, svým dětem
- dáme mu dobrý kulturní základ do života, aby dokázal z nabytých vědomostí vytěžit co nejvíce, aby je byl schopen předávat dál (např. již v dětství na základní škole, kde může předvést, že umí něco víc než jiní, a popřípadě motivovat ostatní spolužáky, aby se přihlásili do ZUŠ)
- individuálně přistupujeme ke každému žákovi s plným vědomím toho, že z něj nemusí být budoucí profesionál

- snažíme se vést žáka tak, aby nekončil hudební školou, ale aby hudba a hra na hudební nástroj se staly jeho koníčkem v dospělosti; popř. aby šel dál ve svém vzdělání, žáka motivujeme k přípravě ke studiu na konzervatoři nebo na umělecké škole
- učíme žáka, aby svým uměním udělal takový dojem na posluchače i pro sebe, aby lidé chtěli přijít znovu na jeho koncert

Výtvarný obor:

- hledáme paralely mezi uměleckým dílem a výtvarným projevem žáka
- využíváme ukázky související s námětem, motivací, výtvarným problémem
- hledáme paralely vlastní situace
- nahlížíme na umění z pohledu historických vztahů, hledáme propojenost umění s vědou, filozofií, prostředím, ve kterém žijeme
- skrze vlastní aktivity navazujeme vztah k výtvarnému umění
- uvědomujeme si, že čím větší je autorský podíl žáka, tím trvaleji si umělecké dílo zapamatuje

Literárně-dramatický obor:

- podporujeme interpretaci krátké autorské tvorby
- vedeme žáky k návštěvám divadelních představení - různých forem
- vedeme žáky k samostatnému, osobitému, přirozenému a přitom kultivovanému vyjadřování v umělecké, ale také v sociální komunikaci

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU

5.1 Studijní zaměření: Přípravná hudební výchova

V přípravné hudební výchově je hravou formou podchycen zájem dětí o hudbu a na základě těchto předpokladů rozvíjeny jejich hudební schopnosti, dovednosti a návyky. Aktivizuje a podněcuje se jejich tvořivost v elementárních činnostech pěveckých, instrumentálních a poslechoých. Součástí výchovně vzdělávacího procesu je zjišťování, sledování a usměrňování zájmu žáků se zřetelem na možnosti jejich dalšího studia v základní umělecké škole.

Učební plán – varianta 1: jednoleté přípravné studium

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	2	1
Příprava ke hře na nástroj *		1
CELKEM	2	2

Učební plán – varianta 2: dvouleté přípravné studium

	1. rok 1. pololetí	1. rok 2. pololetí	2. rok 1. pololetí	2. rok 2. pololetí
Přípravná hudební výchova	2	1	2	1
Příprava ke hře na nástroj *		1		1
CELKEM	2	2	2	2

* *Poznámka:* výuka přípravy ke hře na hudební nástroj zpravidla probíhá ve skupinkách 2-4 žáků (hra na klavír, housle, akordeon, kytaru, zobcovou flétnu), u vybraných žáků výuka může probíhat individuálně (hra na klavír, na housle, akordeon)

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Přípravná hudební výchova

Žák

- orientuje se v notové osnově c1 - c2
- dokáže pojmenovat výšku tónu a rozlišit délky not a pomlk (celé - osminové)
- zpívá na základě svých možností intonačně a rytmicky dle zápisu jednoduchou melodii
- rozlišuje vlastnosti tónu (sílu, délku, výšku, barvu)
- dokáže pojmenovat některé hudební nástroje
- dokáže popsat jednotlivé části vybraného hudebního nástroje a popř. nástroj správně složit
- správně drží nástroj, postavení rukou, osvojil si základy dýchání a ostatní návyky
- dokáže zahrát legato (při střídání 2 tónů)
- umí zahrát jednoduchou melodii

5.2 Studijní zaměření: Hudební nauka

Učební plán:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Hudební nauka *	1	1	1	1	1
CELKEM	1	1	1	1	1

* Pozn.: rovněž viz učební plány všech studijních zaměření hudebního oboru, s jimiž je totožný.

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Hudební nauka

1. ročník

opakování znalostí PHV

Žák ovládá:

- notová osnova, houslový klíč
- určení polohy noty v notové osnově a její správný zápis
- noty a pomlky celé, půlové, čtvrté, osminové
- čtení not v rozsahu g-c3, i s předznamenáním
- pěstování hudební představivosti (melodická a rytmická cvičení)
- předznamenání – 7 křížků a béček
- stupnice do 5 # a 2 b
- určování půltónů v durové stupnici a akordu (kvintakordu)
- intonace durové stupnice (kroková), s návratem do tóniny
- půltón a celý tón
- tečka za notou půlovou
- dynamická označení
- odrážka

2. ročník

Žák ovládá:

- opakování a upevňování učiva 1. ročníku
- durové stupnice do 5 # a 5 b
- stupnice mollová harmonická a melodická (a-moll)
- tečka za notou čtvrtou
- nota a pomlka šestnáctinová
- synkopa
- pěstování hudební představivosti (melodická a rytmická cvičení)
- půltón, celý tón, jedenapůltón
- dynamická označení, crescendo, decrescendo, ritardando
- tónický kvintakord a jeho obraty
- rozlišování dur x moll

3. ročník

Žák ovládá:

- noty v houslovém klíči v rozsahu g – d3
- durové stupnice (komplet)
- mollové stupnice (do 4 # a 4 b)
- tónický durový a molový kvintakord a obraty

- chromatický postup (půltóny)
- tečkovaný rytmus
- melodická a rytmická cvičení
- hudební nástroje – rozdělení (podle způsobu vzniku tónu)
- seznámení se základními pojmy přednesu a tempa
- intervaly – úvod, seznámení se základními
- triola

4. ročník

Žák ovládá:

- všechny durové a mollové stupnice
- chromatická stupnice
- půltón, celý tón, jedenapůltón
- intervaly – základní a odvozené (m, zv, zm)
- dechové nástroje – rozdělení, použití a poznávání
- méně obvyklé rytmy (3/8, 2/2 apod.)
- předtaktí
- nepravidelná dělení (triola, duola)
- rytmická cvičení (synkopa, tečky za notou, trioly)
- melodická cvičení (stupnicový pohyb, akordické tóny, návrat k 1. a 8. stupni)

5. ročník

shrnutí učiva 1. – 4. ročníku a upevňování základů

Žák ovládá:

- všechny durové a mollové stupnice
- příbuznost stupnic (stejnomené, stejnozvukné, souběžné)
- kvintakord a jeho obraty
- dominantní septakord
- ostatní doškálné septakordy a jejich obraty
- chromatická, celotónová a pentatonická stupnice
- stupnice církevní
- intervaly základní i odvozené
- nota a pomlka dvaatřicetinová
- 2 tečky za notou
- dvojitý křížek a dvojitě bé
- základní hudební názvosloví (dynamika, tempo, přednes, výraz, ozdoby, pojmy)
- rytmická cvičení (synkopa, tečkovaný rytmus, tečky za notou, duoly, trioly)
- melodická cvičení (stupnicový pohyb, akordické tóny, návrat k 1. a 8. stupni)
- základní a jednodušší akordové značky

5.3 Studijní zaměření: Hra na klavír

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klavír	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Klavírní seminář				1*	1*	1*	1*	1*	1*	1*	1*
Čtyřruční hra				1*	1*	1*	1*	1*	1*	1*	1*
Improvizace						1*	1*	1*	1*	1*	1*
Komorní hra				1*	1*	1*	1*	1*	1*	1*	1*
Souborová hra				1*	1*	1*	1*	1*	1*	1*	1*
Orchestrální hra				1*	1*	1*	1*	1*	1*	1*	1*
Sborový zpěv				1*	1*	1*	1*	1*	1*	1*	1*
CELKEM	2	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2

* Pozn.: žák si vybere jednu z nabízených variant, podle jeho zájmu a schopností, s přihlédnutím k potřebám a možnostem školy.

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Hra na klavír

Přípravné studium:

Žák ovládá:

- dokáže popsat nástroj
- zvládá orientaci na klaviatuře na bílých klávesách
- rozeznává pojmy „nahore – dole“ a „směr nahoru a dolů“, „hluboká – střední – vysoká poloha“
- ovládá základní manuální schopnosti (hra jednotlivými prsty – se zdvihem) v základní poloze c1 – g1 a c2 - g2
- dokáže hrát legato sousedními prsty (střídání prstů: 1 - 2, 2 - 3, 3 - 4, 4 - 5)

Základní studium I. stupně:

1. ročník

Žák ovládá:

- opakuje a upevňuje učivo PHV
- správný posez u nástroje a ostatní elementární návyky
- orientuje se na klavíru v celém rozsahu klaviatury A2 – c5
- správně určuje 2 tóny na klaviatuře vzestupném směru
- čte noty v houslovém klíči g – c3
- čte noty v basovém klíči c – e1
- noty a pomlky celé, půlové, čtvrtové, osminové
- pěstuje pocit volnosti a jistoty při ovládnutí prstů a celé ruky (hracího aparátu) - uvolněnost ruky

- držení ruky, prstů
- základní a rozšířená poloha ruky
- přenášení ruky
- základní druhy úhozů: hra legato, staccato od kláves, tenuto, portamento (na různých tónech a v různých oktávách)
- opakování téhož tónu (zdvihy)
- hra dvojhmatů
- změna polohy ruky (funkce palce), podkládání palce a překládání 3. a 4. prstů (příprava ke hře stupnic)
- osamostatňování rukou
- pěstuje dynamické rozlišení, nácvik crescenda, decrescenda
- rozlišuje těžké a lehké doby
- pěstuje hru z paměti
- pěstuje zpětnou sluchovou a zrakovou kontrolu a hudební představu (melodie, doprovod, rytmus, vyrovnanost, dynamika, frázování...)
- rozvíjí sluchovou, zrakovou a logickou paměť

pomůcky:

vhodná literatura, výběr:

- I. Hurník, P. Eben – Česká Orffova škola

školy:

- Z. Janžurová, M. Borová – Klavírní školička
- D. Šimáčková, E. Hradecký – Klavír a děti
- Z. Janžurová, M. Borová – Nová klavírní škola 1. díl (výběr)
- Z. Böhmová, A. Grünfeldová, A. Sarauer – Klavírní škola pro začátečníky (č. 1–50, výběr)
- J. Gněsina – Fortepiannaja azbuka (Hudební abeceda)
- F. Beyer – Přípravná škola klavírní hry op. 101
- VI. Soulup – Klavírní škola univerzální
- Pavel Malý – Škola hry na klavír a keyboard 1. díl (výběr)
- Album etud I. (výběr z nejjednodušších)
- kolektiv autorů – Album pro mládež I.
- O. Palkovský – Cvičení a tanečky
- L. Šimková – České lidové písně pro začátečníky (klavírní prvouka)

čtyřruční hra:

- Zahrajme si čtyřručně – v rozsahu pěti tónů
- Stupnice – úvod, seznámení s nejjednoduššími (durové C, G, D) každou rukou zvlášť přes 1 oktávu, akordy (zvlášť) a jejich obraty (s vyhledáváním na klavíru)
- pěstování čtyřruční hry (za doprovodu učitele)
- pěstování hry z listu

2. ročník

Žák ovládá:

- orientuje se na klaviatuře a spojuje tóny s čtením notového zápisu
- upevňuje a zdokonaluje základní pianistické návyky
- prohlubuje a obohacuje technické a výrazové schopnosti
- pěstuje prstovou pohotovost
- pozornost zaměřuje na metrické, rytmické a tempové citění
- zjemňuje smysl a schopnost pro bohatší dynamické odstínění

- zvuková vyrovnanost
- seznámuje se ve skladbách s černými klávesami, předznamenání (#, b)
- zvládá hru dvojhmatů a jejich vázání
- staccato z prstů
- přenášení paže v celém rozsahu klaviatury
- dynamické rozlišení melodie a doprovodu
- rozvíjení kantilény v pravé i levé ruce
- počátky nejjednoduššího vícehlasu
- hra z listu unisono v pětiprstové poloze
- hra jednoduchých národních písní s akordickým doprovodem (harmonicky zahraným v levé ruce) T, S, D
- hra přednesových skladeb určených k veřejnému provedení z paměti
- pěstuje hru z listu a čtyřruční hru

pomůcky:

vhodná literatura, výběr:

stupnice:

- hra stupnic přes 2 oktávy (zvlášť): durové od bílých kláves, úvod do mollových stupnic
- hra akordů ke stupnicím (zvlášť): tenuto, staccato a rozloženě (rovněž přes 2 oktávy)

školy:

- Z. Janžurová, M. Borová – Nová klavírní škola 2. díl (výběr)
- Z. Böhmová, A. Grünfeldová, A. Sarauer – Klavírní škola pro začátečníky (č. 51–80, výběr)
- J. Gněsina – Fortepiannaja azbuka (Hudební abeceda), dokončení
- J. Gněsina – Přípravná cvičení
- Pavel Malý – Škola hry na klavír a keyboard 1. díl (výběr, dokončení)
- *etudy a technická cvičení:*
- Album etud I. (výběr ze středně náročných různého technického zaměření)
- C. Czerny – První cvičení op. 599, 100 etud (výběr)
- L. Köhler – Nejsnadnější etudy op. 151
- V. Kurz – Elementární etudy
- Z. Böhmová, A. Grünfeldová – Technická a úhozová cvičení

přednes:

- P. Eben – Lidové písně a koledy: 115 písní (výběr z jednodušších)
- J. Blatný – Instruktivní skladbičky (1. sešit)
- O. Palkovský – Cvičení a tanečky
- O. Šín – Písničky a tanečky
- B. Bartók – Mikrokosmos 1. sešit
- J. Garcsia – Hudební obrázky pro nejmenší
- kolektiv autorů – Album pro mládež I, II
- kolektiv – Klavírní čítanka pro 2. a 3. rok vyučování
- kolektiv – Snadné skladby XVII. A XVIII. století
- kolektiv – Staří mistři dětem
- J. Máslo – Pramen. Sbíрка národních písní a tanců
- J. Bušek – Radosti mládí op. 7
- H. Masaryková – Moje první album
- J. Dostal – Moje první čítanka (Klavírní čítanka)
- L. Láska – Kouzlo české vesničky

čtyřruční hra:

- různé autoři - Leichte spielstücke für Klavier zu vier Händel (37 skladeb pro čtyřruční klavír)
- A. Diabelli – Radosti mládí pro čtyřruční klavír
- A. Diabelli – Melodická cvičení v rozsahu 5 tónů, op. 163 (pro čtyřruční klavír)

hra z listu:

- M. Iglo – 200 osmitaktových cvičení pro hru z listu

3. ročník

Žák ovládá:

- skoky přes 1 nebo více oktáv
- seznamuje se s jednoduchými melodickými ozdobami (nátryl, mordent)
- rozvíjí melodickou, rytmickou a harmonickou představivost
- používá rytmického pedálu
- zařazuje do repertoáru skladby vícehlasé (baroko)
- váže dvojhmaty a akordy s opakovaným tónem
- hra národních písní s akordickým doprovodem T, S, D: využívání obrátů
- hra z listu: unisono obě ruce dohromady v pětiprstové poloze, žák přechází do rozšířené polohy
- využívá účelné kombinace všech druhů paměti (sluchová, vizuální, motorická, logická)
- pohotovost, pěstuje smysl pro souhru a stylovou reprodukci
- vyrovnanost a zvuková diferencovanost při hře
- pěstuje s učitelem soustředění
- posiluje vůli požadavkem soustředěné činnosti na úkolech úměrných schopnostem a věku dětí
- hra vybraných přednesových skladeb z paměti

pomůcky:

vhodná literatura, výběr:

stupnice:

- stupnice durové a mollové od bílých kláves dohromady v protipohybu
- akordy 3-hlasé dohromady v protipohybu (tenuto, staccato, rozložené)

školy:

- Z. Janžurová, M. Borová – Nová klavírní škola 3. díl (výběr)
- Pavel Malý – Škola hry na klavír a keyboard 2. díl (výběr, úvod)

etudy, technická cvičení:

- Album etud I. (dokončení: výběr z náročnějších - různého technického zaměření)
- Album etud II. (výběr, z důvodu náročnosti možno přeskočit rovnou na Album etud III)
- Album etud III. (výběr jednodušších etud různého technického zaměření)
- A. Biehl – 25 lehkých etud op. 44
- Z. Böhmová, A. Grünfeldová – Technická a úhozová cvičení
- C. Czerny – První cvičení op. 599, 100 etud (pokračování)
- H. Lemoine – Dětské etudy op. 37
- L. Köhler – Nejsnadnější etudy op. 151
- A. Loeshorn – Etudy pro klavír pro začátečníky op. 65, sešit I.
- V. Kurz – Elementární etudy
- V. Říhový – 21 snadných etud op. 73

polyfonie:

- J. S. Bach – Knížka pro Annu Magdalenu Bachovou (výběr nejjednodušších)
- kolektiv – První knížka polyfonní hry

přednes:

- W. A. Mozart – Pro mladé klavíristy
- J. Haydn – Výběr z lehkých skladeb
- J. Kř. Vaňhal – Výběr ze sonatin
- Klasikové a jejich současníci I.
- kolektiv – Snadné skladby XVII. A XVIII. Století
- kolektiv – Klavírní čítanka pro 2. a 3. rok vyučování
- P. Eben – Lidové písně a koledy: 115 písní (výběr středně náročných)
- J. Blatný – Instruktivní skladbičky (1. a 2. sešit)
- A. Sarauer – Obrázky z dětského života
- A. Sarauer – Dětem
- A. Sarauer – Od rána do večera
- B. Bartók – Mikrokosmos I., II.
- A. Grečaninov – Dětské album
- A. Gedike – Album klavírních skladeb (výběr z op. 57, 58, 46, 63, 32, 59, 60, 101 atd.)
- S. Majkapar – Klavírní skladby
- kolektiv autorů – Album pro mládež II., III.
- kolektiv – Album klavírních skladeb pro mládež (Čeští moderní skladatelé)

čtyřruční hra:

- Zahrajme si čtyřručně v rozsahu 5 tónů
- I. Havlíček – Zahrajme si do tance
- A. Diabelli – Sonatiny pro čtyřruční klavír
- A. Diabelli – Melodická cvičení v rozsahu 5 tónů op. 163
- A. T. Grečaninov – Album skladeb pro čtyřruční klavír
- J. Hanuš – Polní kvítí (33 písní pro čtyřruční klavír)
- Zd. Fibich – Skladbičky a cvičení
- Album snadných valčíků pro klavír

hra z listu:

- M. Iglo – 200 osmitaktových cvičení pro hru z listu
- E. Kleinová – Cvičebnice hry z listu na podkladě čtyřruční hry

4. ročník

Žák ovládá:

- zvyšuje tempa skladeb
- pohotovost a samostatnost při nácviu nových skladeb
- postupně poznává repertoár různých období
- rychlá orientace v notách a na klaviatuře
- dynamické rozlišení všech druhů úhozu ve spojení se sluchovou představou
- procvičování melodických ozdob, seznámení s dalšími (přiraz, odraz, nátryl, mordent, obal)
- používá synkopického pedálu
- váže tóny skupinami prstů s přenášením do různých oktáv
- improvizovaný doprovod písní T, S, D se zařazením různých jednoduchých figur v levé ruce
- jednoduché transpozice
- samostatná pedalizace vybraných písní

- seznamuje se s jednoduchými akordickými značkami
- hra čtyřhlasých akordů ve skladbách
- rozvíjení hudební paměti

pomůcky:

vhodná literatura, výběr:

stupnice:

- stupnice durové a mollové od bílých kláves dohromady v rovném (souběžném) pohybu
- akordy 3-hlasé ke stupnicím dohromady v rovném pohybu (tenuto, staccato, rozloženě)

školy:

- Z. Janžurová, M. Borová – Nová klavírní škola 4. díl (výběr)
- Pavel Malý – Škola hry na klavír a keyboard 2. díl (výběr, dokončení)

etudy, technická cvičení:

- Album etud III. (výběr náročnějších etud)
- C. Czerny – 125 pasážových cvičení op. 261 (výběr z lehkých)
- H. Bertini – 25 lehkých etud op. 100
- A. Biehl – 25 lehkých etud op. 44
- H. Lemoine – Dětské etudy op. 37
- A. Gedike – 40 melodických etud op. 32
- A. Loeshorn – Etudy pro klavír pro začátečníky op. 65, sešit I.
- St. Heller – 24 rytmických a melodických etud op. 125
- F. Le Coupey – Abeceda op. 17
- V. Říhový – 21 snadných etud op. 73
- E. Gněsina – Přípravná cvičení
- A. Schmitt – Průpravná cvičení op. 16

polyfonie:

- J. S. Bach – Knížka pro Annu Magdalenu Bachovou (výběr nejjednodušších)
- kolektiv – Škola polyfonní hry
- kolektiv – První knížka polyfonní hry
- G. Fr. Händel – 12 lehkých klavírních skladeb

přednes:

- L. Mozart – Klavírní knížka pro Wolfganga
- J. Haydn – Výběr z lehkých skladeb
- L. v. Beethoven – Výběr ze snadných skladeb
- kolektiv – Výběr nejlehčích sonatin a menších přednesových kusů
- J. Kř. Vaňhal – Snadné sonatinky
- kolektiv autorů – Album pro mládež III
- Klasikové a jejich současníci I.
- kolektiv – Snadné skladby XVII. A XVIII. Století
- kolektiv – Živá klávesnice minulosti. 60 snazších skladeb XVII. - XIX. století
- P. Eben – Lidové písně a koledy: 115 písní (výběr náročnějších)
- P. Eben – Svět malých
- J. Blatný – Instruktivní skladbičky (2. a 3. sešit)
- A. Sarauer – Z kraje rybníků
- A. Sarauer – Instruktivní skladbičky
- A. Sarauer – Dětem. 12 klavírních skladbiček
- A. Sarauer – Sedm malých kousků
- A. Sarauer – Jarní jitro

- Zd. Blažek – Dětem I., II., III. sešit
- B. Bartók – Mikrokosmos I., II., III.
- A. Grečaninov – Dětské album
- A. Gedike – Album klavírních skladeb (výběr z op. 57, 58, 46, 63, 32, 59, 60, 101 atd.)
- P. I. Čajkovskij – Album pro mládež op. 39a
- Dm. Kabalevskij – Smutná událost; Toccata; Valčík; Klauni
- Dm. Kabalevskij – 30 dětských skladeb pro klavír op. 27
- R. Schumann – Album pro mládež op. 68
- S. Majkapar – Klavírní skladby
- B. Smetana – Poklad melodií II.
- České klavírní album pro mládež (výběr z lehčích)
- Světová klavírní hudba, sešit II.
- Nejmladším pianistům – 6 přednesových skladbiček
- E. Hradecký – Malé jazzové album

čtyřruční hra:

- I. Havlíček – Zahrajme si do tance
- Zd. Fibich – Skladbičky a cvičení
- K. Bendl – Z dětského života
- Fr. Behr – 12 čtyřručních skladeb pro klavír
- A. Diabelli – Sonatiny pro čtyřruční klavír (výběr)
- Nejkrásnější české a moravské koledy pro začátečníky v úpravě pro čtyři ruce
- Zahrajme si čtyřručně: Dvanáct snadných přednesových skladeb

5. ročník

Žák ovládá:

- kultivuje získané dovednosti
- rozvíjí technickou zručnost
- rozvíjí tvořivost a elementárního citu pro formu
- vyrovnanost hry v rychlejších tempech přiměřených schopnostem žáka
- podkládání 1. prstu za více kláves (příprava na velké rozklady akordů)
- seznamuje se (podle schopností žáka) s většími hudebními formami (sonatiny, ronda, variace)
- pohotovost při studiu
- podněcuje se k samostatnému studiu kratších či lehčích skladeb
- samostatná pedalizace vybraných skladeb
- používání rytmického i synkopického pedálu
- hra sext (jako průprava ke hře oktáv)
- pěstuje hudební představivost při doprovodech písní
- improvizuje doprovod k písním (ostinato)
- transponuje písně do blízkých tónin
- seznamuje se s náročnějšími akordickými značkami

pomůcky:

vhodná literatura, výběr:

stupnice:

- všechny durové stupnice a mollové stupnice od bílých kláves v malém kombinovaném pohybu
- akordy ke stupnicím 4-hlasé (3-hlasé při malé ruce) zvlášť

školy:

○ J. Gněsina – Průpravná cvičení k různým druhům klavírní techniky
etudy, technická cvičení:

- Album etud IV (výběr)
- C. Czerny – 125 pasážových cvičení op. 261
- A. Loeshorn – 42 melodických etud op. 192
- H. Bertini – 25 lehkých etud op. 100
- B. Godard – Dětské etudy op. 149

polyfonie:

- J. S. Bach – Knížka pro Annu Magdalenu Bachovou (výběr náročnějších)
- G. Fr. Händel – Lehké tance a skladby
- kolektiv – Druhá knížka polyfonní hry

přednes:

- Klasikové a jejich současníci II.
- Staré tance XVI. – XVIII. století
- M. Clementi – Šest sonatin op. 36
- J. Haydn – Lehké tance
- L. v. Beethoven – 6 sonatin (výběr snazších)
- Klavírní album pro mládež
- Maďarští skladatelé dětem
- Fr. Schubert – Valčíky (výběr z jednodušších)
- Dm. Kabalevskij – Lehké kousky op. 39
- A. Gedike – 60 lehkých skladeb op. 36
- S. Majkapar – Pět skladeb
- A. Chačaturjan – Album pro mládež
- A. Sarauer – Sedm malých kousků
- S. Szokolay – Paleček
- B. Bartók – Pro děti. 85 malých kousků pro začátečníky, bez oktávového rozpětí, na motivy dětských a lidových písní z Uher (výběr snadnějších čísel)
- L. Sluka – Klavírní breviř pro mladé i starší pianisty
- J. Hanuš – Vteřiny v přírodě op. 18

čtyřruční hra:

- A. Diabelli – Melodická cvičení op. 149
- O. Šín – Drobné skladbičky
- Zd. Fibich – Zlatý věk
- M. Iglo – Směs národních písní pro 6 rukou
- Zahrajme si čtyřručně

6. ročník

Žák ovládá:

- hudební vyspělost
- realizuje vlastní hudební představy
- rozlišuje interpretaci skladeb různých žánrů a stylů při hře sólové, komorní a popř. i doprovodech
- zvládá samostatné studium
- je schopen sestavit či upravit jednoduchý prstoklad (oprstokladování skladby)
- plastičnost a přehlednost polyfonní hry
- prohlubuje rytmické cítění (polyrytmika 2:3)
- hra sextových postupů a figur (vázání)
- uvědomělé tvoření tónu
- zdokonaluje náročnější pasážovou techniku na větších plochách

- zdokonaluje logickou paměť
- respektovat zájmy žáka i v oblasti zábavné, taneční, populární hudby či jazzu a kultivovat jeho vkus i v těchto žánrech
- improvizuje doprovody k písňím (podle zájmu a schopností žáka)
- hra podle akordových značek

pomůcky:

vhodná literatura, výběr:

stupnice:

- všechny durové a mollové stupnice v malém kombinovaném pohybu
- akordy ke stupnicím 4-hlasé (3-hlasé při malé ruce) zvlášť, popř. dohromady
- velký akordický rozklad zvlášť

etudy, technická cvičení:

- Album etud V.
- C. Czerny – 125 pasážových cvičení op. 261
- S. Heller – 40 klavírních etud (op. 45, 46, 47)
- H. Bertini – Etudy op. 29 a 32
- J. Pišna – Malá cvičení
- M. Dvořák – Jazzové klavírní etudy I., II.

polyfonie:

- J. S. Bach – Malá preludia a fugety
- W. Fr. Bach – 12 polonéz pro klavír
- kolektiv – Druhá knížka polyfonní hry

přednes:

- Sonatiny a ronda (I. sešit)
- W. A. Mozart – 6 sonatin
- L. v. Beethoven – Bagately op. 33, 119, 126 (výběr)
- České sonatiny (Benda, Dušek, Dusík, Koželuh, Mysliveček, Vaňhal, Voříšek)
- České variace 18. století
- D. Cimarosa – Sonatiny (výběr lehkých)
- Fr. X. Dušek – Šest sonatin
- Fr. Schubert – Valčíky (výběr mírně obtížných)
- R. Schumann – Lístky do památníku op. 124
- Fr. Chopin – Preludia (výběr)
- A. Gedike – 60 lehkých skladeb op. 36
- R. Glier – Album klavírních skladeb
- Drobné skladby mladých sovětských autorů
- B. Martinů – Drobné klavírní skladby
- I. Hurník – První melodie

čtyřruční hra:

- Fr. Schubert – Sebrané tance. Původní skladby pro čtyři ruce
- I. Hurník – Valčíky
- F. Kuhlasu – Sonatiny
- Album čtyřručních skladeb starých českých mistrů
- M. Iglo – II. směs národních písní pro 6 rukou

7. ročník

Žák ovládá:

- Upevňuje si pianistické dovednosti získané v průběhu studia

- schopnost zahrát si snadnější skladby sólové
- rozvíjí schopnost zahrát si známou melodii
- vedení žáka k samostatnému rozboru skladeb
- opakuje a zdokonaluje dosud probrané technické a výrazové prvky klavírní hry
- hra stupnic a akordů podle individuálních potřeb a možností žáka
- prakticky uplatňuje získané dovednosti při hře z listu, samostatném nácviku nových skladeb, doprovodech
- prvně se seznamuje s oktávovou technikou - úvod
- plastičnost a přehlednost polyfonní hry
- respektovat zájmy žáka i v oblasti zábavné, taneční, populární hudby či jazzu a kultivovat jeho vkus i v těchto žánrech
- improvizuje doprovody písní
- připravovat event. žáky k talentovým zkouškám na SŠ pedagogického či uměleckého zaměření, popř. na konzervatoř

pomůcky:

vhodná literatura, výběr:

stupnice:

- všechny durové a mollové stupnice v malém kombinovaném pohybu
- akordy ke stupnicím 4-hlasé dohromady
- velký rozklad zvlášť

etudy, technická cvičení:

- C. Czerny – 125 pasážových cvičení op. 261
- C. Czerny – 160 osmitaktových cvičení op. 821
- Album etud V.
- Kl. Slavický – 12 etud
- M. Dvořák – Jazzové klavírní etudy

polyfonie:

- J. S. Bach – Malá preludia a fugety
- W. Fr. Bach – 12 polonéz pro klavír
- kolektiv – Druhá knížka polyfonní hry

Přednes:

- Sonatiny pro klavír (Diabelli, Kuhlau)
- Album sonatin (Clementi, Kuhlau, Dusík, Diabelli)
- Světová klavírní hudba, sešit I.
- L. v. Beethoven – Pro Elišku
- L. v. Beethoven – 6 sonatin (výběr náročnějších)
- L. v. Beethoven – Skotské tance
- Skladby francouzských skladatelů 17. a 18. století
- Staří italské mistři
- Klavírní skladby starého Španělska a Portugalska
- Fr. Schubert – Valčíky (výběr)
- Fr. Chopin – Album snazších skladeb
- E. Grieg – Lyrické skladby (výběr jednodušších)
- M. Lhewine – Humoreska e moll op. 6
- A. Dvořák – Dvě perličky
- B. Martinů – Loutky I., II., III (výběr jednodušších)
- V. Novák – Mládí op. 55
- J. Vřešťál – Paleta

- Cl. Debussy – Černoušek, Taneček panenky
- A. Honegger – Španělská čokoláda
- Dm. Šostakovič – Klavírní skladby

čtyřruční hra:

- L. v. Beethoven – Tance
- Fr. Schubert - Tance
- L. Janáček – Národní tance na Moravě

Základní studium II. stupně:

I. ročník

Žák ovládá:

- navázat na učební látku I. stupně
- schopnost interpretace přiměřeně náročných skladeb sólových, komorních či ansámblových
- při výběru literatury dbá učitel vedle hledisek pedagogických i na individuální zájmy žáků, zejména při jejich zařazování do souborů různého zaměření
- upevňuje, prohlubuje a rozvíjí technické a výrazové dovednosti
- udržuje si potřebnou zběhlost a úhozovou kulturu
- schopnost vyrovnané pasážové hry, kultivovanost klavírního tónu
- smysl pro krásu hudební fráze
- plastičnost polyfonní hry
- zvláštní zřetel klade na pasážovou techniku, velké akordické rozklady, dvojhmaty, skoky, oktávy, lomené oktávy, trylky
- rozšiřuje svůj repertoár
- učí se samostatnému účelnému studiu
- jednoduché, ale vkusné doprovody písní
- hra z listu (sólově i čtyřručně s učitelem)
- hra podle akordových značek, seznámení s dalšími (náročnějšími)

pomůcky:

vhodná literatura, výběr:

stupnice:

- všechny durové a mollové stupnice ve velkém kombinovaném pohybu
- akordy ke stupnicím 4-hlasé dohromady
- velký akordický rozklad dohromady v rovném pohybu
- chromatická stupnice

etudy, technická cvičení:

- C. Czerny – 160 osmitaktových cvičení op. 821
- C. Czerny – Škola zběhlosti op. 299
- H. Berens – Nová škola zběhlosti op. 61

polyfonie:

- J. S. Bach – Malá preludia a fugety
- J. Chr. Bach – Sonáty (výběr)
- kolektiv – Třetí knížka polyfonní hry
- G. Fr. Händel – Suity (výběr jednotlivých částí)
- H. Purcell – Vybrané skladby pro klavír
- Staří italští mistři

přednes:

- Sonatiny a rondo (II. sešit)
- J. Haydn – Variační rondo
- L. v. Beethoven – 2 sonáty op. 49
- Album světových romantiků
- F. Mendelssohn-Bartholdy – Písně beze slov (výběr z jednotlivých opusů)
- Fr. Schubert – Valčíky (výběr)
- Fr. Chopin – Mazurky
- Fr. Chopin – Valčíky (výběr)
- Classici boemici
- B. Smetana – Lístky do památníku
- A. Dvořák – Humoreska Ges dur, op. 101, č. 7
- B. Martinů – Loutky I., II., III
- Moravští skladatelé mládeži

čtyřruční hra:

- V. Říhový – Album pro mládež (I. sešit)

II. ročník

Žák ovládá:

- upevňuje dosud získané pianistické dovednosti
- dodržuje hlavní reprodukční zásady při interpretaci skladeb různého stylu, období a žánru
- získává orientaci v nejrůznějších druzích techniky rovnocenně oběma rukama
- prohlubuje rytmické cítění a smysl pro úhozovou pregnantnost, vyrovnanost, velký (expresivní) tón, legato
- sleduje rovnocenně tři složky – hru legato, hru staccato a hru kantilény
- problém trylku, ozdob, lehké techniky
- získává vytrvalost (fyzickou i psychickou)

pomůcky:

vhodná literatura, výběr:

stupnice:

- všechny durové a mollové stupnice ve velkém kombinovaném pohybu (s možností ukončení D-T)
- akordy ke stupnicím 4-hlasé dohromady
- velký akordický rozklad
- chromatická stupnice

etudy, technická cvičení:

- C. Czerny – 160 osmitaktových cvičení op. 821
- Biehl – Lehké oktávové etudy

polyfonie:

- J. S. Bach – Malá preludia a fugety
- J. S. Bach – Dvouhlasé invence a tříhlasé sinfonie
- kolektiv – Třetí knížka polyfonní hry

přednes:

- Klavírní sonátové věty (Schumann, Beethoven, Haydn, Mozart, Clementi, Dusík)
- V. J. Tomášek – 6 snadných a příjemných sonatin
- F. Mendelssohn-Bartholdy – Písně beze slov (výběr z jednotlivých opusů)
- Fr. Schubert – Moment musicaux op. 94
- Fr. Chopin – Preludia; Polonézy; Mazurky; Valčíky (výběr jednoduchých)

- Česká klavírní hudba
- V. Petrželka – Mladým pianistům
- B. Martinů – Loutky I., II., III
- Dm Kabalevskij – Dětské kusy op. 27 (výběr)
- VI .Rebikov – Siluety op. 31

čtyřruční hra:

- Zd. Fibich – Zlatý věk op. 22
- kolektiv - Album čtyřručních skladeb starých českých mistrů

III. ročník

Žák ovládá:

- některé skladby budou určeny k dokonalému nastudování, další budou nastudovány pouze zběžněji za účelem poznání literatury
- fixuje jednotlivé technické problémy
- procvičuje především problémy, které činí potíže
- základy agogiky
- v oblasti techniky pěstuje schopnost měkkého tónu, nuancí
- rozšiřuje schopnost hry z paměti

pomůcky:

vhodná literatura, výběr:

stupnice:

- všechny durové a mollové stupnice ve velkém kombinovaném pohybu s ukončením D-T
- akordy ke stupnicím 4-hlasé dohromady
- velký akordický rozklad
- chromatická stupnice
- dominantní septakord rozloženě přes 1 oktávu (dohromady)

etudy, technická cvičení:

- C. Czerny – 160 osmitaktových cvičení op. 821
- C. Czerny – Průprava zběhlosti op. 849
- V. Kurz – 40 klavírních etud. Výběr pro střední stupeň

polyfonie:

- J. S. Bach – Dvouhlasé invence a tříhlasé sinfonie
- J. S. Bach – Francouzské suity
- kolektiv – Třetí knížka polyfonní hry

přednes:

- W. A. Mozart – Valčíky (výběr)
- J. Haydn – Sonáty (výběr)
- J. V. Tomášek – Ekloga op. 51 č. 1
- M. Clementi – Sonatiny op. 32, op. 36
- R. Schumann – Pestré listy op. 99
- R. Schumann – Dětské scény op. 15
- B. Smetana – Bettina polka; Louisina polka; Ze studentského života; Vzpomínka na Plzeň; Jiřinková polka; Polka Es dur z r. 1848 aj.
- B. Smetana – Bagately a impromptus
- Zd. Fibich – 2 listky do památníku
- L. Janáček – Po zarostlém chodníčku
- B. Martinů - Bajky
- Z české klavírní palety

čtyřruční hra:

- J. Malát – Kvítí z luhů českých. Kytice ze zpěvů národních
- V. Říhový – Album pro mládež (II. sešit)

IV. ročník

Žák ovládá:

- získává co nejširší hudební rozhled
- zvládá rytmickou pregnantnost a polyrytmii
- logická paměť
- v oblasti techniky poznat charakteristické druhy úhozů, používané v interpretaci skladeb různých období (např. repetiční a mřížová technika)
- zájemci se připravují ke studiu na vysokých školách pedagogického či uměleckého zaměření
- rozvíjí hudebního myšlení a tvořivé schopnosti
- schopnost pohotové reakce na „náhodu“
- harmonizace melodií (známých písní)
- tvorba protihlasu, průtahů a jiných postupů vůči melodii
- tvorba předeher, meziher a doher k písním

pomůcky:

vhodná literatura, výběr:

stupnice:

- všechny durové a mollové stupnice ve velkém kombinovaném pohybu s ukončením D-T
- akordy ke stupnicím 4-hlasé dohromady
- velký akordický rozklad
- chromatická stupnice
- dominantní septakord rozloženě přes 1 oktávu
- zmenšený septakord rozloženě přes 1 oktávu

etudy, technická cvičení:

- C. Czerny – 160 osmitaktových cvičení op. 821
- C. Czerny – Průprava zběhlosti op. 849
- C. Czerny – Etudy pro levou ruku op. 718
- H. Cramer, H. von Bülow – 60 vybraných etud
- K. H. Döring – Oktávové etudy
- Ch. L. Hanon – Klavírní virtuos: 60 progresivních etud

polyfonie:

- J. S. Bach – Dvouhlasé invence a tříhlasé sinfonie
- J. S. Bach – Francouzské suity

přednes:

- W. A. Mozart – Sonáty (výběr jednoduchých vět)
- L. v. Beethoven – Variace G dur
- J. Benda – Sonáty (výběr)
- Fr. Schubert – Impromptus op. 90 a op. 142
- R. Schumann – Fantastické kusy
- F. Liszt – Útěchy
- I. Berkovič – Variace a moll na Paganiniho téma
- A. Dvořák – Silhouety op. 8
- České a moravské tance (Konvalinka, Polívka, Kaprál, Kohout, Suchý)
- Klavírní sóla – Výběr tanečních skladeb (Ježek, Maršálek, Ducháč)

čtyřruční hra:

- C. M. von Weber – 10 lehkých kusů, op. 6
- M. Moszkowski – 4 klavírní kusy, op. 33

5.4 Studijní zaměření: Čtyřruční hra

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Čtyřruční hra

4. ročník

Žák:

- seznamuje se s jednoduchými čtyřručními skladbami v 5-ti prstové poloze
- učí se souhře s druhým hráčem
- postupně získává rytmickou a tempově přesnou shodu
- respektuje hru spoluhráče
- dovede rozlišit melodii a doprovod, dynamiku
- orientuje se ve čtyřruční partituře
- hraje party I. i II. hlasu v houslovém nebo basovém klíči

5. ročník

Žák:

- přizpůsobuje se spoluhráči po stránce hudební, rytmické a tempové
- při "výpadku" ze hry se dokáže "chytiť" spoluhráče
- seznamuje se s případnou pedalizací u vhodných skladeb
- pěstuje kultivovanost hry

6. ročník

Žák:

- ovládá hru obou rukou v houslovém a basovém klíči
- pěstuje a prokazuje pohotovost hry z listu u jednoduchých skladeb
- reaguje citlivě na podněty spoluhráče

7. ročník

Žák:

- seznamuje se s náročnějšími skladbami čtyřručními literatury
- přizpůsobuje se spoluhráči pro stránce hudební, rytmické, tempové a agogické
- dokáže zahrát píseň oběma rukama v unisonu (I. hlas)
- dokáže vytvořit jednoduchý doprovod podle akordových značek (II. hlas) a pěstuje hudební představitost v doprovodech

Základní studium II. stupně:

1. ročník

Žák:

- na základě dosažených dovedností nastuduje, zahraje a rozliší skladby čtyřruční klavírní literatury různých stylových období
- je schopen při hře sledovat i "druhý" hlas včetně hudebního frázování
- spolupracuje s pedagogem a spoluhráčem při výběru repertoáru
- dokáže samostatně nastudovat jednodušší či kratší klavírní party
- prohlubuje rytmické cítění

2. ročník

Žák:

- nastuduje technicky i výrazově náročnější skladbu či skladby čtyřruční literatury
- vystihuje náladu i charakter interpretované skladby
- pěstuje smysl pro souhru a stylovou reprodukci

3. ročník

Žák:

- využívá při studiu čtyřručních skladeb dosažených dovedností získaných v předchozím studiu
- aktivně se zapojuje do výběru repertoáru
- samostatně sestavuje a upravuje jednoduchý prstoklad

4. ročník

Žák:

- umí se citlivě i emocionálně přizpůsobit druhému hráči
- dokáže vyjádřit svůj hudební názor
- získává všeobecný hudební rozhled

5.5 Studijní zaměření: Klavírní seminář

Základní studium I. stupně:

4. ročník

Žák:

- seznamuje se s jednoduchými čtyřručními skladbami v 5-ti prstové poloze
- učí se souhře s druhým hráčem
- postupně získává rytmickou a tempově přesnou shodu
- respektuje hru spoluhráče
- hraje v houslovém i basovém klíči
- využívá při hře jednoduchého „logického čtení“
- orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích, umí je časově zařadit
- podle poslechu skladby umí zařadit do jednotlivých období
- seznámí se s vývojem klavíru

7. ročník

Žák:

- seznamuje se s náročnějšími skladbami čtyřručními literatury
- přizpůsobuje se spoluhráči pro stránce hudební, rytmické, tempové a agogické
- dokáže zahrát píseň oběma rukama v unisonu (I. hlas)
- dokáže vytvořit jednoduchý doprovod podle akordových značek (II. hlas) a pěstuje hudební představivost v doprovodech
- aktivně využívá při hře pokročilejšího „logického čtení“ a rozumí mu
- orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích, umí je časově zařadit
- podle poslechu skladby jí umí zařadit do jednotlivých období
- seznámí se s vývojem klavíru, rozezná typy klavírů
- zahraje jednoduchou skladbu s orchestrem (pokládáné akordy - bas + akord)
- seznámí se s nejvýznamnějšími umělci klavírní hry
- orientuje se v základní klavírní literatuře
- ovládá akordické značky se čtyřzvuky (C7, C6, Cmi7, Cmi6, Cdim, C+)

Základní studium II. stupně:

4. ročník

Žák:

- dokáže z listu zahrát přiměřeně obtížnou čtyřruční skladbu
- zahraje náročnější skladbu s orchestrem (pokládáné akordy – bas + akord, ev. jejich jednoduchá rytmizace)

- seznámí se s nejvýznamnějšími umělci klavírní hry
- pokouší se podle poslechu analyzovat skladby a porovnává je mezi sebou v různých provedení několika interpretů
- orientuje se v základní klavírní literatuře
- seznámí se s některými hudebními formami (sonáta, rondo, koncert, fuga)
- ovládá složitější akordické značky (C9, C9#, C9b, C69, C4, C2 apod.), umí si akord logicky odvodit

5.6 Studijní zaměření: Hra na akordeon

Akordeon je přenosný, vícehlasý nástroj, který plní funkci sólového, doprovodného i souborového nástroje. Patří mezi poměrně mladé hudební nástroje, přesto si vydobyl své místo v hudebním světě a pro svoji barevnost a výrazové prostředky je využíván v rozmanitých hudebních žánrech. Je vhodným nástrojem k interpretaci skladeb všech období a stylů – transkripce barokní, klasicistní a romantické literatury; původní skladby současných autorů pro akordeon; populární hudba.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na akordeon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Souborová hra				1	1	1	1	1	1	1	1
CELKEM	2	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Hra na akordeon

Přípravné studium:

Žák:

- získává základní návyky: sezení s nástrojem a jeho držení, vedení měchu
- orientuje se na klaviatuře na bílých klávesách, postavení pravé ruky, hra v pětiprstové poloze (od c2, od g1, od c1)
- ovládá čtení not v houslovém klíči
- orientuje se v základním postavení levé ruky
- hraje jednoduché písně pravou rukou
- zvládá souhru s doprovodem učitele
- sluchové vnímání: žák rozpozná chybu v melodii, stoupající a klesající řadu tónů

Základní studium I. stupně:

1. ročník

Žák:

- osvojil si správné pracovní návyky
- ovládá durové stupnice do 5# zvlášť
- podle svých možností hraje dvojhmaty v pravé ruce a akordy v levé ruce
- ovládá souhru pravé a levé ruky
- rozlišuje základní tempa, ovládá základní dynamiku (p, mf, f)
- ovládá základy měchové techniky
- umí používat základní artikulaci (tenuto – legato)
- v rámci seznámení s novým cvičením či písní používá hru z listu
- ovládá souhru obou rukou a hru z listu v pětiprstové poloze

- používá sluchovou sebekontrolu především při domácí přípravě

2. ročník

Žák:

- hraje durové stupnice do 3 křížků a 3 béček v rozsahu jedné oktávy dohromady
- zvládá posun ruky a hru dvojhmatů v pravé ruce
- hraje tenuto, legato a staccato
- ovládá čtení not v basovém klíči
- ovládá nasazení a ukončení tónu měchem a hraje dle měchových značek
- umí zahrát jednoduchou skladbu z paměti
- je schopen doprovodit melodii akordickou hrou
- zahraje jednoduchou píseň dle sluchu v tónině C dur a podle svých schopností ji transponuje do G dur a F dur

3. ročník

Žák:

- orientuje se dle svých individuálních schopností v melodické i doprovodné části nástroje
- hraje durové stupnice s akordy
- zvládá dvojhmaty pravou rukou a skoky v melodii
- ovládá nezávislost rukou – kombinovaná hra legata a staccata
- hraje tečkovaný rytmus
- používá dynamiku, různá tempa
- je schopen používat měchové frázování
- má zkušenosti se skladbami různého charakteru – tance
- je schopen tvořit jednoduchý doprovod levou rukou
- je schopen zahrát skladbu z paměti
- používá sluch k sebekontrolě
- hraje z listu písně odpovídající úrovni nižších ročníků
- zapojuje se do komorní hry

4. ročník

Žák:

- hraje vybrané mollové stupnice zvlášť
- prohlubuje prstovou, měchovou techniku a artikulaci
- využívá rejstříkové techniky
- ovládá základní druhy tempa, jednoduché melodické ozdoby, náročnější rytmické útvary
- je schopen používat výrazových prostředků notového zápisu
- umí zahrát skladbu nebo píseň z paměti
- je schopen dokonalejší hry z listu
- zapojuje se podle možností do souborové nebo komorní hry

5. ročník

Žák:

- zvládá dle svých schopností vyšší technickou úroveň – pohyblivost prstů, skoky, vícehlasá hra
- na základě získaných dovedností využívá výrazové možnosti nástroje
- ovládá technickou, tempovou, rytmickou a dynamickou stránku hry

- žák využívá registraci i pro levou ruku
- používá sluchovou sebekontrolu
- projevuje samostatnost při studiu skladeb a písní
- zvládne zahrát z listu přiměřeně náročné skladby a písně
- tvoří doprovod k tanečnímu žánru, hraje podle akordických značek
- zapojuje se do komorní nebo souborové hry

6. ročník

Žák:

- hraje durové stupnice v protipohybu, tří nebo čtyřhlasý akord
- hra v akordech pravou rukou
- umí interpretovat melodické ozdoby
- vhodně využívá měchovou artikulaci
- chápe tempová označení a označení výrazu skladby
- umí používat technické a výrazové možnosti nástroje
- vhodně používá znalostí k reprodukci přednesových skladeb
- hraje podle akordických značek a solmizačních slabik
- umí zahrát jednodušší polyfonní skladby
- zapojuje se do souborové hry, vnímá spoluhráče a dirigentská gesta

7. ročník

Žák:

- ovládá hru durových i mollových stupnic
- ovládá hru v terciích, sextách pravou rukou, zvládne i chromatické pasáže
- orientuje se v celém rozsahu nástroje
- je schopen tvořit kultivovaný tón, ovládá měchovou a prstovou techniku
- ovládá náročnější měchovou techniku – „bellow shake“
- ovládá označení registrů a používá je
- zahraje skladbu z listu odpovídající náročnosti
- hraje z paměti skladby a písně různých období
- je schopen sám vytvořit doprovod k lidovým a umělým písním na základě získaných návyků a dovedností, harmonizace melodie
- podílí se na výběru skladeb
- má už svůj vytříbený vkus a v takovém je schopen samostatně rozlišit způsob interpretace skladeb po stránce výrazové, technické, stylistické
- dle svých schopností se umí začlenit do souborové hry
- studium I. stupně zakončí absolventským vystoupením, případně komisionální zkouškou

Základní studium II. stupně:

I. ročník

Žák:

- uvědoměle používá všechny doposud získané znalosti a dovednosti: prstovo-měchovou techniku, dynamické změny, registrační možnosti, hudební paměť a agogické změny
- zahraje chromatickou stupnici v mírném tempu
- ovládá rytmické přechody ve skladbách, cítí metrické změny
- samostatně si vytváří prstoklady, určí si měchové obraty s ohledem na frázi

- umí správně stylizovat skladby nižší technické úrovně

II. ročník

Žák:

- nadále rozvíjí získané znalosti a dovednosti: prstovo-měchovou techniku, dynamické změny, registrační možnosti, hudební paměť a agogické změny
- zahraje chromatickou stupnici v mírném tempu
- dokáže se vyjádřit k interpretaci skladeb a písní
- harmonizuje melodii a doprovodí ji použitím basových figur

III. ročník

Žák:

- pokračuje v rozvíjení hudební představivosti
- věnuje se elementární improvizaci doprovodu písní
- k písním vytváří bohatší harmonický doprovod s ev. postupným přibíráním vedlejších harmonických funkcí (II., III., IV. stupeň, zmenšený septakord, zvětšený dominantní kvintakord apod.)
- zdokonaluje svou akordeonovou hru – jako např. pasáže, skoky, oktávy, dvojhmaty (nepravidelné a kombinované), melodické ozdoby, registrace, velké rozklady akordů nebo různá měchová technika

IV. ročník

Žák:

- disponuje dobrou pohyblivostí prstů, dokáže akcelarovat z mírného tempa
- technickou úroveň si zvyšuje tvorbou technických cvičení z obtížných úseků přednesové literatury
- dokáže odhadnout své technické možnosti a při výběru skladeb a písní k nim přihlédnout
- využívá technické a výrazové možnosti nástroje
- ovládá hru melodických ozdob ve stylizaci barokní i klasicistní
- využívá nehlučné rejstříkování
- zvládne nastudovat i literaturu současných hudebních proudů
- má osvojeny dovednosti potřebné k přípravě vystoupení – volba vhodného repertoáru, rozvržení času pro nácvik, psychicky se připravuje a upevňuje hudební paměť
- je schopen samostatného nastudování přednesu i skladeb závažnějšího charakteru (vyšší populár) – vystavění skladby po stránce přednesové, výrazové, dynamické; dokáže vystihnout náladu skladby, její tempo i charakter
- je schopen se případně uplatnit i v amatérských souborech
- studium II. stupně ukončí absolventským koncertem nebo komisionální zkouškou

Komorní a souborová hra:

Žák umí v jednotlivých ročnících především výstupy hlavního studijního zaměření (sólová hra); do komorní a souborové hry je zapojován již při studiu I. stupně s ohledem na jeho schopnosti. Dochází do ní v ročnících stanovených ve studijním zaměření pro I. a II. stupeň základního studia.

Žák:

- při hře v souboru využívá všech dosud získaných znalostí a dovedností (intonační a rytmické zvládnutí partu, dynamika)
- je schopen hrát podle gest dirigenta, popřípadě vedoucího hráče souboru
- pohotová zraková i sluchová orientace – pokračování ve hře od označených taktů
- poslouchá ostatní hráče v souboru a reaguje na tempové, agogické změny apod.
- v souborové hře využívá barevných možností nástroje

5.7 Studijní zaměření: Hra na housle

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na housle	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Souborová hra						2	2	2	2	0	0
CELKEM	2	2	2	2	2	3	3	3	3	1	1

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Hra na housle

Přípravné studium:

Žák

- umí popsat nástroj
- zvládá správný postoj
- zvládá základní držení houslí a smyčce
- zvládá hru na prázdných strunách se správnou polohou pravého lokte

Základní studium I. stupně:

1. ročník

Žák:

- snaží se o uvolněné držení těla a nástroje, paže a jejich jednotlivých částí
- častým přehráváním učitele si vytváří smysl pro kvalitu houslového tónu, pro vlastní sluchovou kontrolu a dále rozvíjí intonační představivost
- dokáže popsat svůj nástroj
- osvojuje si základy správných funkcí levé paže
- správně staví prsty na struny
- fixuje si durový a mollový prstoklad
- procvičuje pohyblivost prstů
- ovládá základy správných funkcí pravé paže a jejich jednotlivých částí - má lehké a přirozené držení smyčce a jeho rovné vedení
- hraje krátkými smyky středem, u žabky a u špičky
- používá détaché dolní a horní polovinou smyčce
- ovládá hru celým smyčcem
- kombinuje hru polovinou a celým smyčcem
- správně nasazuje smyčcem a tvoří znějící tón
- rozvíjí sluchovou představivost
- pěstuje hru z paměti a souhru (doprovázením žáka při hře)
- rozvíjí sluchovou, melodickou, rytmickou a logickou představivost
- upevňuje si získané dovednosti při hře nejjednodušších cvičení, stupnic, etud, písní a přednesových skladbiček

2. ročník

Žák:

- upevňuje a zdokonaluje správné a elementární návyky při držení houslí a smyčce a rozvíjí sluchovou představivost
- vedle stálé kontroly správného držení nástroje, vedení a dělení smyčce zvyšuje pohyblivost prstů levé ruky, uvolňuje paži pravé ruky a rozvíjí schopnosti sluchové kontroly pro tříbení intonace
- rozvíjí smysl pro kvalitu tónu a jeho základní dynamické odstíny
- pěstuje metrické, rytmické a tempové citění
- pokračuje ve hře písní za základě sluchové představy
- rozvíjí paměť i na skladbičkách přesahujících rozměr lidové písně
- věnuje pozornost počátkům hry z listu a souhře
- upevňuje prstoklad dur, moll a probírá další podle zvolené školy
- využívá chromatických posunů prstů mezi probíranými prstoklady
- hraje détaché různými částmi smyčce
- dynamicky vyvažuje hru not různých rytmických hodnot
- hraje legato na jedné struně
- hraje s přechodem pře struny – détaché, legato
- seznamuje se s nácvikem smyku martelé středem a horní částí smyčce
- hraje stupnice v rozsahu jedné nebo dvou oktáv, přičemž využívá probraných prstokladů
- rozvíjí intonační představivost a postupně se začíná osamostatňovat v intonační sebekontrolě
- využívá výraznějších odstínění síly p, f, mf
- transponuje intervaly a písně na základě strunové analogie

3. ročník

Žák:

- rozvíjí smysl pro houslový tón, sluchovou představivost, upevňuje intonaci při soustavné sluchové sebekontrolě
- zdokonaluje výrazovou stránku přednesových skladeb, rozšiřuje dynamické odstíny hry (crescendo, decrescendo)
- účelně rozvíjí hru z paměti využíváním všech jejích druhů
- zvyšuje pohotovost a smysl pro souhru hrou z listu, duet a jednodušších komorních skladeb
- upevňuje probrané prstoklady, seznamuje se s dalšími
- zdokonaluje intonační a hmatovou jistotu
- zvyšuje náročnost na pohyblivost prstů levé ruky
- hraje dvojhmaty s použitím prázdné struny, připravuje hru dvojhmatů
- propracovává a zdokonaluje všechny funkce pravé paže
- kombinuje smyky détaché, legato, martelé, nacvičuje staccato
- zdokonaluje hru přes struny
- hraje durové stupnice přes 2 oktávy a rozložené akordy k probíraným stupnicím

4. ročník

Žák:

- naváže na dovednosti 3. ročníku a rozšiřuje je o další požadavky, nutné k zvládnutí náročnějších a formou rozsáhlejších skladeb
- pěstuje smysl pro přesný rytmus a vystižení předepsaného tempa
- rozvíjí výrazové složky hry s použitím vibrata a dynamického odstínění hry

- dbá na kvalitu tónu a funkční uvolněnost při jednotlivých druzích smyků
- zvyšuje požadavky na techniku, zběhlost a pružnost prstů v tempech jemu úměrných
- rozvíjí paměť v kratších sólových skladbách i v rámci veřejných provedeníh
- společenské uplatnění získaných nástrojových dovedností orientuje na souhru, komorní hru a hru v souborech
- dle možností se snaží o vlastní hudební výraz při hře přednesových skladeb
- ovládá I. polohu, včetně jejího spojování
- začíná s výcvikem dvojhmatů v I. poloze
- vzájemně kombinuje smyky – détaché, legato, martelé, staccato s postupným rozvíjením dynamiky
- seznamuje se se smykami v triolách s akcenty, upevňuje tečkovaný rytmus, synkopické legato
- seznamuje se se základy řadového staccata
- dokončuje nácvik stupni a rozložených akordů dur a moll v I. poloze ve smykových a rytmických obměnách. Vyspělejší žáci přechází do polohy
- nacvičuje vibrato, včetně jeho použití ve vhodných přednesových skladbách
- stálou pozornost věnuje výcviku souhry

5. ročník

Žák:

- upevňuje a zdokonaluje hru v polohách a jejich výměnách
- pokračuje ve studiu dalších poloh a jejich výměn podle zvoleného postupu
- stupňuje nároky na techniku levé a pravé paže
- rozvíjí smysl pro krásu a zpěvnost houslového tónu a dokonalejší provedení hudební fráze s prohloubením dynamiky
- poznává houslovou literaturu různých slohových období tak, aby v průběhu 5., 6. a 7. ročníku se seznámil se skladbami všech stylových období
- přiměřeně zvyšuje nároky na vystižení nálady a charakteru interpretované skladby
- probírá stupnice dur i moll na jedné struně od prázdné struny s přechodem do III. polohy, přehmatem a flagoletem
- nacvičuje stupnice a rozložené akordy dur a moll přes 2 oktávy s výměnou do polohy – détaché, legato, v rytmických obměnách
- procvičuje dvojhmaty a melodické ozdoby
- zdokonaluje základní smyky détaché, legato, martelé, staccato i ve vzájemných kombinacích a rytmických obměnách
- nacvičuje spiccato
- pokračuje v nácviku výrazových složek hry, práce se smyčcem se zaměřením na výměnu smyku, vibrata, dynamiky
- zvyšuje pohotovost ve hře z listu a v souhře

6. ročník

Žák:

- zdokonaluje techniku levé ruky
- upevňuje intonační jistotu a představitost při hře v polohách při důsledné sluchové sebekontrolé
- zvýšenou pozornost věnuje kvalitě tónu
- stupňuje nároky na přednesovou stránku hry
- rozšiřuje si hudební obzor poznáváním dalších slohových období

- rozvíjí své schopnosti v samostatném studiu
- cvičí svou hudební paměť na rozsáhlejších skladbách
- procvičuje hru z listu na snadných skladbách a pěstuje souhru
- pokračuje v nácvičku trylků a dvojhmatů
- cvičení hraje v rychlejších tempech a náročnějších rytmech
- soustavně procvičuje dosud probrané polohy, seznamuje se s dalšími, včetně jejich výměn
- stupnice a akordy studuje přes 3 oktávy od G struny v chromatickém postupu
- zrychluje hru détaché a legata přes struny v různých částech smyčce, řadového staccata a spiccata
- uplatňuje správné vibrato ve spojení s prohloubením kvality tónu a přednesu
- zvládne studium lehkých skladeb zadaných učitelem k samostatnému studiu

7. ročník

Žák:

- společně se svým učitelem vybere a společně nastudují vhodnou literaturu pro ukončení I. stupně studia (formou absolventského nebo žákovského koncertu)
- rozvíjí technickou zručnost a tónovou kulturu
- uplatňuje hlavní zásady při interpretaci skladeb různých žánrů a stylů v sólové a komorní hře
- dokáže samostatně nastudovat lehčí skladby, přičemž se snaží o vlastní hudební projev
- rozšiřuje svůj zájem o hudební a kulturní život, navštěvuje koncerty a rozšiřuje svůj hudební rozhled
- soustředí se na tónovou a intonační sebekontrolu, zejména ve vyšších polohách
- všestranně rozvíjí techniku levé ruky na probíraných hudebních materiálech
- zkvalitňuje výrazovou stránku houslové hry zdokonalováním výměny smyků, probraných i dalších smyků včetně spiccata, sautillé, dynamiky, agogiky, vibrata a frázování
- rozvíjí hudební paměť s využitím všech jejích druhů a probouzí vlastní hudební projev

Základní studium II. stupně:

I. ročník

Student:

- nadále upevňuje, prohlubuje a rozvíjí technické a výrazové dovednosti, které potřebuje k udržení potřebné zručnosti a tónové kultury
- rozšiřuje svůj repertoár s přihlédnutím k technickým a výrazovým dovednostem (možnostem) žáka
- věnuje pozornost intonační jistotě a přesnosti ve hře v polohách
- soustavně a cílevědomě pěstuje hru z listu
- věnuje se komorní a orchestrální hře
- postupně se seznamuje s údržbou a nejnnutnějšími opravami nástroje (seřízení kolíků, narovnání kobyly, úprava šroubu u smyčce, správné nepřekrývající natažení strun)

II. ročník

Student:

- propracovává smyky (funkčně s přihlédnutím na zvukovou charakteristiku): detaché, martelé, staccato, spiccato, sautillé atd. a vzájemných smykových kombinací
- zpřesňuje a rozvíjí pohybovou stránku techniky levé ruky do 5. - 7. polohy
- všestranně propracovává výměny poloh
- pokračuje v nácviku dvojhmatů
- rozvíjí a prohlubuje výrazovou stránku houslové hry (dynamika, vibrato, frázování)
- seznamuje se s jednotlivými stylovými údobími v houslové literatuře
- nadále se aktivně účastní komorní, souborové či orchestrální hry

III. ročník

Student:

- stále větší pozornost věnuje systematické intonační sebekontrolě, ke zpřesnění a rozvíjení pohybové stránky techniky levé ruky v celém rozsahu hmatníku
- rozvíjí nadále svou hudební paměť i na rozsáhlejších skladbách (hra z paměti)
- odpovídajícím způsobem interpretuje jednotlivá stylová údobí
- společně se svým učitelem si vybírá závažnější přednesové skladby, sonáty, koncerty atd.

IV. ročník

Student:

- využívá obtížnější způsoby smyku
- samostatně nastuduje i skladbu středně náročnou
- je schopen interpretovat skladby rozsáhlejšího charakteru (středně obtížné koncerty, sonáty, ronda, variace apod.)
- samostatně pracuje s kvalitou tónu
- má vlastní názor na slyšenou interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů
- zapojuje se do souborů nejrůznějšího obsazení
- dokáže ukončit studium veřejným absolventským vystoupením, na kterém předvede své získané dovednosti v průběhu studia v ZUŠ

5.8 Studijní zaměření: Hra na kytaru

Studijní zaměření *Hra na kytaru* je v oblasti *Hudební interpretace a tvorba* realizováno individuální výukou v jednom předmětu *Hra na kytaru*. Kytara je přitom lektorem vnímána široce, jako mnohostranně použitelný nástroj, u něhož de facto neexistuje kanonizovaná technika hry a jenž je prostředkem osobního vyjádření par excellence. Některé dovednosti a znalosti jsou však při hře na kytaru potřebné univerzálně – ať už jde o kytaru „klasickou“, akustickou, elektrickou či basovou –, a právě k těm je žák v předmětu veden. Respektována je přitom individuální „žánrová orientace“ každého žáka.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Souborová hra				1	1	1	1	1	1	1	1
CELKEM	2	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Hra na kytaru

Přípravné studium:

Žák

- seznámí se s nástrojem, dokáže popsat nástroj a problematiku hry
- pojmenuje struny
- zvládá střídavý úhoz dvou a tří prstů
- zvládá hru na prázdných strunách se správnou polohou pravé ruky
- doprovází jednoduché melodie (slova, říkanky, rytmické ozvěny) na prázdných strunách, reprodukuje jednoduché melodicko-rytmické motivy
- předvede postavení levé ruky

Základní studium I. stupně:

1. ročník

Žák:

- je schopen popsat nástroj
- popíše názvy ladění strun
- ovládá správné držení nástroje, základní techniky hry vč. úhozu na prázdných strunách
- ovládá jednoduchá prstová cvičení
- dokáže zahrát jednoduchý motiv (skladbu) z paměti

2. ročník

Žák:

- orientuje se na hmatníku nástroje do III. polohy

- zvládá synchronizaci pravé a levé ruky
- hraje vícehlasé skladby v rámci svých možností
- je schopen zahrát jednodušší skladby (písničky) z paměti
- používá jednoduchý akordický doprovod v písních, hraje podle akordových značek

3. ročník

Žák:

- je uvyklý adekvátnímu držení nástroje a správnému postavení rukou
- z paměti ovládá notaci na hmatníku do páté polohy a je schopen odvodit notaci po celém hmatníku nástroje
- ovládá techniku hry natolik, že je schopen zahrát jednoduchý přednesový repertoár
- je schopen „dekódovat“ notový zápis jednoduché skladby, odvodit vlastní prstoklad a nastudovat tak skladbu bez pomoci učitele
- „umí“ cvičit, je uvyklý hře s metronomem
- využívá základní návyky a dovednosti (správné držení těla a nástroje, postavení rukou) a používá základní technické prvky hry
- uplatňuje se v souhře s dalším nástrojem (dle svých schopností)
- vnímá náladu skladby
- využívá základních harmonických funkcí T, D, S a akordů v doprovodech národních písní

4. ročník

Žák:

- dokáže zahrát repertoár různých stylových období včetně soudobé hudby
- podle dispozic zvládá „barré“ hmaty (malé barré)
- využívá technických a výrazových prostředků
- zapojuje se do komorní a souborové hry

5. ročník

Žák:

- orientuje se na hmatníku nástroje do VII. polohy
- zvládá hru stupnic přes 2 nebo 3 oktávy, včetně příslušných kadencí
- užívá dosud probrané technické prvky

6. ročník

Žák:

- interpretuje přiměřeně obtížné skladby s využitím výrazových prostředků
- zvládá dle svých možností hru z listu a hru z paměti
- orientuje se v akordických značkách při doprovodech národních i umělých písní
- nachází uplatnění v komorní hře
- uplatňuje se a prezentuje získané dovednosti při samostatných vystoupeních

7. ročník

Žák:

- z paměti ovládá notaci celého hmatníku
- je schopen bez pomoci lektora nacvičit složitější přednesové skladby, sám interpretuje náročnější rytmické prvky (synkopy) a zahraje je s metronomem,

- sám odvodí prstoklad, který je alespoň částečně použitelný a současně přiměřený charakteru skladby, sám odvodí adekvátní způsob hry pravou rukou
- osvojil si (podle tělesných dispozic) hraní flažoletů, odtrhů, přírazů a skluzů, barré akordů, ovládá základní nástrojovou techniku střední obtížnosti
 - je schopen zahrát harmonický doprovod (základní durové a mollové akordy), má základní ponětí o funkčnosti harmonii
 - zvládá jednoduché transpozice (prakticky alespoň v kytarových, tj. křížkových tóninách)
 - ovládá pentatonické stupnice ve všech tóninách, podle návodu pedagoga je schopen elementární improvizace v těchto stupnicích
 - chápe význam „přísně“ rytmického projevu, metronom je žákův „přítel“
 - zahraje jednoduchou melodii podle sluchu
 - pokouší se o hudební přednes skladeb
 - hraje s tónovou kulturou a je schopen naladit si nástroj
 - interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
 - hraje dle svých individuálních schopností plynule i ve vyšších polohách
 - dle svých možností ukončí studium veřejným absolventským koncertem

Základní studium II. stupně:

I. ročník

Student:

- v souladu se svou intelektuální úrovní a dosavadními znalostmi postupně zvyšuje nároky na uvědomělý přístup k hraným skladbám
- rozvíjí své schopnosti pohotové hry z listu, komorní hře a doprovodům
- opakuje, upevňuje a doplňuje technické prvky nutné ke zvládnutí hraných skladeb – zejména legato, melodické ozdoby
- hraje podle akordových značek
- stupnice hraje v rychlejším tempu jednohlasé v rozsahu 2-3 oktáv, s nácvikem prstových variant pravé ruky
- zdokonaluje výměny poloh levé ruky
- v kadencích používá, v různých figuracích, zmenšené akordy

II. ročník

Student:

- seznamuje se i s etudami i přednesovými skladbami soudobých autorů
- zvyšuje nadále svou pohotovost při hře z listu, improvizaci doprovodů k písním
- je schopen samostatně připravit předehru k písním (za použití její části) a využívá kadence při improvizaci doprovodů
- uplatňuje se v souhře v kombinaci s další kytarou nebo jinými nástroji, případně v souborové hře
- opakuje jednohlasé stupnice s většími nároky na úroveň provedení
- dbá na vývoj techniky obou rukou, usiluje o větší zvukovou kvalitu při systematické sluchové sebekontrolě
- nacvičí 2 - 3 přednesové skladby, i obsáhlejší, z různých stylových období a odlišného charakteru

III. ročník

Student:

- postupně rozšiřuje svůj repertoár tak, aby se prakticky seznámil s ukázkami různých stylů i ve skladbách většího rozsahu
- dbá na přesnou a muzikální reprodukci
- udržuje rovnováhu mezi technickou a výrazovou složkou hry
- soustavně pokračuje ve hře z listu, v doprovodech, improvizaci a souhře
- procvičuje legata ve větších skupinách, melodické ozdoby, pasážové běhy
- pokračuje v technických cvičeních podle svých možností a dovedností
- seznamuje se s jednoduchými modulacemi
- za školní rok nastuduje nejméně 3 - 4 etudy různého technického zaměření a 2 – 3 přednesové skladby odlišného charakteru

IV. ročník

Student:

- interpretačně zvládá skladby větších forem
- samostatně volí způsob hry podle žánru
- zvládá pokročilejší techniky kytarové hry, umí je zvolit adekvátně žánru (různá stylová období)
- dekóduje i složité notové zápisy, sám odvodí optimální prstoklad
- chápe základy funkční harmonie, sám odvodí tónový materiál pro improvizaci
- chápe nutnost sluchové sebekontroly a snaží se o ni
- využívá svých zkušeností k samostatnému studiu
- chápe význam individuality při hře na kytaru
- je schopen samostatného nastudování skladby včetně výrazových prostředků
- nachází uplatnění při hře v komorních nebo souborových uskupení
- studium II. stupně ukončí veřejným vystoupením (absolventským koncertem)

5.9 Studijní zaměření: Hra na elektrickou kytaru

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na basovou kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Orchestrální hra						2	2	2	2	0	0
CELKEM	2	2	2	2	2	3	3	3	3	1	1

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Hra na elektrickou kytaru

Přípravné studium:

Žák:

- zná a popíše složení nástroje a jeho využitím v hudbě
- má zájem o zvolený nástroj
- dokáže opakovat jednoduchý rytmický a melodický motiv
- využívá hudební abecedu a notaci v basovém klíči

Základní studium I. stupně:

1. ročník

Žák:

- popíše nástroj a osvětlí jeho využití v hudbě
- popíše ladění nástroje (notaci na prázdných strunách)
- ovládá správné držení nástroje a základy techniky hry
- ovládá jednoduchá prstová cvičení
- ovládá hru jednoduchého motivu skladby z paměti
- při hře využívá hru na prázdných strunách

2. ročník

Žák:

- ovládá základní notaci na hmatníku do V. polohy
- ovládá hru jednoduchého rytmického motivu z paměti
- hraje jednoduché prstové cvičení ve stupnici C-dur
- využívá synchronizace pravé a levé ruky
- rozlišuje žánrové rozdíly skladeb
- při hře využívá dynamiku přednesu

3. ročník

Žák:

- ovládá kompletní notaci na hmatníku do V. polohy
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- je schopen zahrát z paměti jednoduchou skladbu s použitím dynamiky

- vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit elementárními výrazovými
- prostředky
- uplatňuje se podle svých schopností a dovedností v souhře s dalším nástrojem
- využívá základní návyky a dovednosti (správné držení těla a nástroje, postavení rukou)
- používá osvojené základní technické prvky hry

4. ročník

Žák:

- dokáže zahrát repertoár různých stylových období včetně soudobé hudby
- zvládá hru s dynamickou změnou
- zapojí se do komorní nebo souborové hry
- využívá technické a výrazové prostředky (hra prsty, trsátkem)

5. ročník

Žák:

- dokáže se orientovat na hmatníku do VII. polohy
- orientuje se v 2 oktávových stupnicích a kvintakordech
- zvládá hru z listu i z paměti
- využívá při hře technické prvky

6. ročník

Žák:

- orientuje se v akordických značkách
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby s využitím výrazových prostředků
- ovládá hru z listu a hru z paměti
- samostatně se připraví na vystoupení
- uplatňuje se při hře v komorních (souborových) uskupeních

7. ročník

Žák:

- samostatně se dle svých schopností a možností připraví na vystoupení
- ovládá základní nástrojovou techniku (prstovou techniku střední obtížnosti)
- hraje s tónovou kulturou a umí si naladit nástroj
- hraje dle individuálních schopností plynule ve vyšších polohách a v základních tóninách
- orientuje se v notovém zápise i ve složitějších rytmech
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- doprovází podle notace i akordických značek
- vytváří vlastní doprovod podle svých individuálních schopností
- uplatňuje se při hře v komorních nebo souborových uskupeních
- ukončí studium I. stupně veřejným vystoupením

Základní studium II. stupně

I. ročník

Student:

- samostatně se dle svých schopností a možností připraví na vystoupení
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu a vloží do ní vlastní projev
- využívá ve hře technické prvky (slap, hra prsty, trsátkem)

II. ročník

Student:

- dbá na intonační čistotu a tónovou kulturu
- zvládá dle svých schopností rytmickou přesnost hry
- uplatňuje se při hře v souborových uskupeních
- vyhledá přiměřeně obtížné skladby z dostupných pramenů a dokáže je samostatně zpracovat a případně upravit
- dokáže využívat zvukovou pestrost nastavení nástroje a aparatury

III. ročník

Student:

- uplatňuje se při hře v souborových uskupeních
- samostatně se připravuje na vystoupení
- zvládá dosaženou techniku hry
- orientuje se v nastavení aparatury a dokáže si připravit nastavení barvy tónu

IV. ročník

Student:

- dále samostatně rozvíjí své dosavadní hudební schopnosti
- dokáže ocenit kvalitu hudebního díla
- sám vyhledá zajímavá témata pro svůj nástroj z dostupných pramenů
- zvládá dle svých schopností hru ve vyšších polohách
- využívá ve hře nově získané znalosti
- ukončí studium ZUŠ (I. cyklu) veřejným vystoupením

5.10 Studijní zaměření: Hra na zobcovou flétnu

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Hudební nauka	1	1	1	1	1			-	-	-	-
Souborová hra				1	1	1	1	-	-	-	-
CELKEM	2	2	2	3	3	2	2	-	-	-	-

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Hra na zobcovou flétnu

Přípravné studium:

Žák:

- seznámí se s historií nástroje
- sestavuje správně nástroj a správně s ním zachází
- připravuje se k žeberně bránicovému dýchání
- osvojuje si techniku pravidelného domácího cvičení
- rozvíjí prstovou techniku

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- naučí se správnému postoji při hře a držení nástroje
- umí správně nasazovat a artikulovat při tvorbě tónu
- pěstuje kulturu tónu jako rozhodující složku úspěšného uměleckého vývoje
- zvládá základy dýchání
- rozvíjí smysl pro rytmus, metrum a čistou intonaci
- ovládá základní prstovou techniku
- rozlišuje způsob artikulace (non legato, legato)
- osvojuje si techniku samostatného domácího cvičení a návyky pravidelné každodenní práce

2. ročník

Žák:

- zdokonaluje žeberně-bránicové dýchání
- neustále dává důraz na kvalitu tónu
- rozvíjí prstovou techniku
- pěstuje smysl pro rytmus
- rozšiřuje základní druhy artikulace při hře (legato, staccato)
- se zapojuje do souborové hry

3. ročník

Žák:

- využívá základní návyky a dovednosti (správné držení těla, práce s dechem a jazykem) a používá základní technické prvky hry (nasazení tónu, prstová technika, kvalitní tón)
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- zahraje dle svých individuálních schopností z paměti jednoduchou skladbu
- hraje jednoduché melodie podle sluchu
- vnímá náladu skladby a tuto náladu vyjádří a interpretuje elementárními výrazovými prostředky
- uplatňuje se podle svých schopností a dovedností v souhře s dalším nástrojem
- hraje i na altovou zobcovou flétnu
- uplatňuje se při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

4. ročník

Žák:

- neustále upevňuje a zdokonaluje své nátiskové schopnosti, rozšiřuje svůj tónový základ
- zvyšuje neustále kvalitu a nasazení jednotlivých tónů, jejich průběh s důrazem na ladění
- zvládá dle svých schopností hru tenuto, legato, staccato, portamento
- rozvíjí prstovou a jazykovou techniku
- pěstuje metrické, rytmické a tempové cítění skladeb
- seznamuje se ze hrou z listu
- má smysl pro souhru v kolektivu
- seznámí se s tenorovou zobcovou flétnou
- uplatňuje se při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

5. ročník

Žák:

- rozvíjí a prohlubuje všechny prvky hudebnosti
- využívá svoji technickou a výrazovou dovednost dle svých individuálních schopností
- zvládá interpretovat skladby různých stylových období
- zahraje vybrané skladby v rychlejších tempech, v legatu i staccatu
- sleduje při hraní neustále kvalitu tónu a kultivovanost hudebního projevu
- seznamuje se se základy transpozice
- rozvíjí schopnost hry z listu, z paměti
- hraje na altovou a podle možností rozpětí ruky i na tenorovou flétnu
- uplatňuje se při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

6. ročník

Žák:

- upevňuje a doplňuje dosavadní získané dovednosti ve hře na nástroj
- je schopen zahrát snadnější sólové skladby, orchestrální party v souborech se smyslem pro stylovou reprodukci

- projevuje zájem o poznávání nových skladeb, jejich stylovou reprodukci
- hraje na basovou zobcovou flétnu
- uplatňuje se při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

7. ročník

Žák:

- využívá při hře všechny získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu
- využívá dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů podle svých individuálních schopností
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- ovládá elementární transpozici úměrně svým schopnostem
- hraje na všechny druhy fléten S,A,T,B
- uplatňuje se při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

5.11 Studijní zaměření: Hra na klarinet

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klarinet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Souborová hra				1	1	1	1	1	1	1	1
CELKEM	2	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Hra na klarinet

Přípravné studium:

Žák:

- seznámí se s historií (vznikem a vývojem) a použitím nástroje v různých orchestrálních seskupeních
- sestavuje správně nástroj a správně s ním zachází
- zvládá základy hry na klarinet (držení nástroje, dechová technika, nátisk, postavení prstů při hře)
- seznamuje se s hrou detaché, legato
- vytváří a upevňuje nátisk
- hraje dlouhé tóny

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- popíše vznik a vývoj nástroje
- popíše části nástroje
- umí nástroj sestavovat a zacházet s ním
- zvládá základní techniku hry na klarinet (držení nástroje, dechová technika, nátisk, postavení prstů při hře)
- hraje detaché, legato

postupová zkouška:

Žák zahraje:

- 2 durové stupnice s kvintakordy
- 2 etudy
- 1 přednesovou skladbu

2. ročník

Žák:

- koriguje kulturu svého tónu
- hraje základy hry staccato a legato
- udrží delší dobu pozornost
- rozvíjí sluch, rytmus, paměť, soustředěnost apod.

- hraje z paměti

postupová zkouška:

Žák zahraje:

- 2 stupnice (dur do 2 křížků a 2 bé) s kvintakordy
- 2 etudy ze školy
- 1 přednesovou skladbu

3. ročník

Žák:

- rozvíjí a koriguje tónovou kulturu, zvukovou vyrovnanost
- zrychluje staccato
- vyrovnává se s prstovou technikou
- zahraje lehčích melodické ozdoby
- zahraje přednesové skladby ve volnějším tempu
- seznamuje se portamentem.

postupová zkouška:

Žák zahraje:

- 1 durovou stupnici s kvintakordy
- 1 mollovou stupnici s kvintakordy
- 2 etudy
- 1 přednesovou skladbu

4. ročník

Žák:

- zdokonaluje hru adagio, lento apod.
- zahraje těžší melodické ozdoby (trylek, obal)
- zahraje základní kadence
- zdokonaluje dechovou techniku
- zvládá hru všech stupnic s kvintakordy po čtyřech tónech

postupová zkouška:

Žák zahraje:

- chromatickou stupnici e – e3
- 3 etudy
- 1 přednesovou skladbu

5. ročník

Žák:

- dodržuje správné držení těla
- při hře správně dýchá
- neustále koriguje, zdokonaluje kulturu svého tónu
- hraje složitější formy legata, staccata
- hraje v rozsahu e – f3

postupová zkouška:

Žák zahraje:

- 2 durové a paralelní mollové stupnice s kvintakordy
- 3 etudy
- 1 přednesovou skladbu

6. ročník

Žák:

- koriguje kulturu svého tónu
- hraje z listu v pomalejších tempech
- dbá na zvukovou vyrovnanost ve všech polohách
- hraje další melodické ozdoby (příraz)

postupová zkouška:

Žák zahraje:

- vybrané durové a mollové stupnice do 4 křížků a 4 bé s kvintakordy
- 3 etudy dle výběru
- 1 přednesovou skladbu

7. ročník

Žák:

- využívá všechny získané technické a výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu
- zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu
- vystavuje hru sluchové kontrole se zaměřením na intonaci
- interpretuje přiměřeně obtížných skladby různých žánrů
- zrychluje prstovou techniku
- hraje nejběžnějších melodické ozdoby
- zrychluje prstovou techniku

postupová zkouška:

Žák:

je schopen uspokojivě předvést své dovednosti při vystoupení na absolventském koncertě, ve zvláštním případě provede závěrečnou zkoušku, kde zahraje:

- vybrané durové a mollové stupnice s kvintakordy
- etudy dle výběru
- 1 přednesovou skladbu

Základní studium II. stupně

I. ročník

Žák:

- využívá při hře všechny získané technické a výrazové dovednosti
- přiměřeně zvládá hru z listu
- neustále dbá na dechovou techniku

postupová zkouška:

Žák zahraje:

- chromatickou stupnici e – f3
- 3 etudy dle výběru
- 1 přednesovou skladbu

II. ročník

Žák:

- intonuje ve všech polohách
- hraje běžné melodické ozdoby (trylek, příraz, obal)

postupová zkouška:

Žák zahraje:

- vybrané durové a mollové stupnice s kvintakordy

- 3 etudy dle výběru
- 1 přednesovou skladbu

III. ročník

Žák:

- samostatně řeší problematiku nástrojové techniky
- využívá získaných vědomostí a zkušeností k samostatnému studiu nových skladeb
- hraje všechny durové a mollové stupnice s kvintakordy, dominantními septakordy

postupová zkouška:

Žák zahraje:

- vybrané durové a mollové stupnice s kvintakordy a dominantními septakordy
- 3 etudy dle výběru
- 1 přednesovou skladbu

IV. ročník

Žák:

- využívá vědomostí a zkušeností při práci s kvalitou a barvou tónu
- je schopný v rámci svých možností uplatnit se v komorním či orchestrálním uskupení
- hraje všechny durové, mollové stupnice a akordy v různých modulacích

postupová zkouška:

Žák:

je schopen uspokojivě předvést své dovednosti při vystoupení na absolventském koncertě, ve zvláštním případě provede závěrečnou zkoušku, kde zahraje:

- 1 durovou stupnici s kvintakordem a dominantním septakordem
- 1 mollovou stupnici s kvintakordem a zmenšeným septakordem
- 1 přednesovou skladbu

5.12 Studijní zaměření: Hra na příčnou flétnu

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na příčnou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Hudební nauka	1	1	1	1	1			-	-	-	-
Souborová hra				1	1	1	1	-	-	-	-
CELKEM	2	2	2	3	3	2	2	-	-	-	-

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Hra na příčnou flétnu

Přípravné studium:

Žák:

- seznámí se s historií (vznikem a vývojem) a použitím nástroje v různých orchestrálních seskupeních, funkcí mechaniky a ošetřování nástroje
- sestavuje správně nástroj a správně s ním zachází
- zvládá základy hry na příčnou flétnu (držení nástroje, dechová technika, nátisk, postavení prstů při hře)
- osvojuje si základy dechové techniky (dechová cvičení) – seznámí se s funkcí bránice, postupně nacvičuje rychlost a intenzitu nádechu, plynulost a délku výdechu
- hraje dlouhé tóny

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- popíše vznik a vývoj nástroje
- popíše části nástroje
- umí nástroj sestavovat a zacházet s ním
- zvládá základní techniku hry na příčnou flétnu (držení nástroje, dechová technika, nátisk, postavení prstů při hře)
- osvojuje si základy dechové techniky (dechová cvičení) – seznámí se s funkcí bránice, postupně nacvičuje rychlost a intenzitu nádechu, plynulost a délku výdechu
- snaží se o uvolněný postoj
- nacvičuje portamento a legato
- připravuje se na hru stupnic

2. ročník

Žák:

- prohlubuje intenzivní nádech a prodlužuje plynulý výdech
- vyrovnává polohy
- procvičuje spoje legato, staccato, vydržované tóny

- seznamuje se se základní dynamikou
- snaží se o doladování výše a níže znějících tónů

3. ročník

Žák:

- rozšiřuje tónový rozsah do třetí oktávy
- v legatu a portamentu v odpovídajícím tempu hraje vybrané durové a mollové stupnice (přes 2 oktávy)
- zahraje k těmto stupnicím malý a velký rozklad tónického kvintakordu
- seznamuje se s různými hudebními žánry – tanec, pochod, píseň apod.
- uvědomuje si význam tempa v hudebním projevu

4. ročník

Žák:

- upevňuje získané dovednosti
- rozšiřuje výrazové prostředky, širší dynamika a případně agogika
- připravuje se na vibrato
- seznamuje se s běžnými melodickými ozdobami
- věnuje se komorní hře v duu, v triu a souborové hře

5. ročník

Žák:

- větší pozornost věnuje nácvičku vzdálených spojů, legata, staccata a dynamiky
- pěstuje hru z listu, učí se pohotovosti
- pracuje na kultuře tónu, intonační čistotě a rytmičnosti hry
- seznamuje se se skladbami různých stylových období
- zrychluje tempa stupnic, etud i přednesových skladeb

6. ročník

Žák:

- prohlubuje práci na kultuře tónu a čistotě hry
- hraje stupnice přes 2 oktávy v rychlejším pohybu
- seznamuje se dominantním a zmenšeným septakordem (v malém i velkém rozkladu) a chromatickou stupnicí
- na tónových cvičení se zvláště zaměřuje na tóny g₁ – c₁
- v průběhu školního roku nacvičí alespoň 4 – 5 etud různých technických a výrazových zaměření

7. ročník

Žák:

- zvládá tvoření tónu vibrato i non vibrato
- věnuje se obtížným spojům legato, vibrato
- zvyšuje technickou zručnost hry
- pokračuje v komorní a souborové hře
- rozšiřuje svůj rozsah do čtvrté oktávy
- seznamuje se s různými způsoby nasazování (např. nasazování sfz, měkké nasazení kořenem jazyka)
- interpretuje skladby různých slohových období
- podle svých možností a schopností, zakončí I. cyklus studia na ZUŠ absolventským koncertem

5.13 Studijní zaměření: Hra na dechové nástroje žest'ové

Pro každý dechový žest'ový nástroj je vytvořen na I. stupni základního studia 7-letý učební plán. Část tohoto učebního plánu tvoří hra na „přípravný nástroj“ a je nastaven ve dvou variantách. V praxi používáme varianty 2+5 či 3+4, které se aktuálně použijí u jednotlivých žáků na míru.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na trubku *	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hra na lesní roh *	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hra na pozoun *	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hra na tubu *	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hra na křídlovku *	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hra na baskřídlovku *	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Souborová hra *				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra *				1	1	1	1	1	1	1	1
CELKEM	2	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2

* Pozn.: dle výběru

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Hra na trubku

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Hra na lesní roh

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Hra na pozoun

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Hra na tubu

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Hra na křídlovku

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Hra na baskřídlovku

Přípravné studium:

Žák:

- seznámí se s historií (vznikem a vývojem) a použitím nástroje v různých orchestrálních seskupeních
- dokáže popsat jednotlivé části nástroje
- naučí se správnému postoji při hře a držení nástroje
- seznámí se s údržbou nástroje
- procvičuje nátlakové svalstvo
- vybuduje si základy nátlaku, s omezeným tlakem nátrubku na rty
- zvládá správnou funkci jazyka při nasazování tónu
- hraje jednoduché takty v notách celých, půlových a čtvrt'ových

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- naučí se správnému postoji při hře a držení nástroje
- umí správně nasazovat a artikulovat při tvorbě tónu
- pěstuje kulturu tónu jako rozhodující složku úspěšného uměleckého vývoje
- zvládá základy dýchání
- rozvíjí smysl pro rytmus, metrum a čistou intonaci
- ovládá základní prstovou techniku
- rozlišuje způsob artikulace (non legato, legato)
- osvojuje si techniku samostatného domácího cvičení a návyky pravidelné každodenní práce

2. ročník

Žák:

- zdokonaluje žeberně-bránicové dýchání
- neustále dává důraz na kvalitu tónu
- rozvíjí prstovou techniku
- pěstuje smysl pro rytmus
- rozšiřuje základní druhy artikulace při hře (legato, staccato)

3. ročník

Žák:

- využívá základní návyky a dovednosti (správné držení těla, práce s dechem a jazykem) a používá základní technické prvky hry (nasazení tónu, prstová technika, kvalitní tón)
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- zahraje dle svých individuálních schopností z paměti jednoduchou skladbu
- hraje jednoduché melodie podle sluchu
- vnímá náladu skladby a tuto náladu vyjádří a interpretuje elementárními výrazovými prostředky
- uplatňuje se podle svých schopností a dovedností v souhře s dalším nástrojem

4. ročník

Žák:

- neustále upevňuje a zdokonaluje své nátiskové schopnosti, rozšiřuje svůj tónový základ
- rozvíjí schopnost hry v dynamických odstínech (p, mf, f)
- zvyšuje neustále kvalitu a nasazení jednotlivých tónů, jejich průběh s důrazem na ladění
- zvládá dle svých schopností hru tenuto, legato, staccato, portamento
- rozvíjí prstovou a jazykovou techniku
- pěstuje metrické, rytmické a tempové citění skladeb
- seznamuje se ze hrou z listu
- má smysl pro souhru v kolektivu

5. ročník

Žák:

- rozvíjí a prohlubuje všechny prvky hudebnosti
- využívá svoji technickou a výrazovou dovednost dle svých individuálních schopností
- zvládá interpretovat skladby různých stylových období
- zahraje vybrané skladby v rychlejších tempech, v legatu i staccatu
- sleduje při hraní neustále kvalitu tónu a kultivovanost hudebního projevu
- seznamuje se se základy transpozice
- rozvíjí schopnost hry z listu, z paměti a studium orchestrálních partů
- je zapojen do kolektivní hry

6. ročník

Žák:

- upevňuje a doplňuje dosavadní získané dovednosti ve hře na nástroj
- je schopen zahrát snadnější sólové skladby, orchestrální party v souborech se smyslem pro stylovou reprodukci
- je schopen zahrát samostatně známou melodii podle sluchu a transponovat jednodušší party z C do B
- projevuje zájem o poznávání nových skladeb, jejich stylovou reprodukci

7. ročník

Žák:

- využívá při hře všechny získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu
- využívá dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů podle svých individuálních schopností
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- ovládá elementární transpozici úměrně svým schopnostem
- uplatňuje se při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

Základní studium II. stupně:

I. ročník

Student:

- zvyšuje intonační jistotu a sebekontrolu
- nadále rozvíjí pohybovou stránku, techniku nátiskovou i prstovou (snižcovou), seznamuje se se všemi prostředky, které slouží k rozvoji nátisku
- seznamuje se s melodickými ozdobami a věnuje se jejich procvičování
- rozvíjí artikulační a výrazové prostředky hry: dynamika, frázování, hospodaření s dechem, ekonomika nátiskové výdrže, artikulace, vibrato (jako prostředek k osobitému projevu)

II. ročník

Student:

- rozehrává se na stupnicích a rozložených akordech v celém rozsahu nástroje, hraných různými variacemi (artikulacemi)
- poznává skladby jednotlivých stylových údobí
- studuje komorní nebo orchestrální party

III. ročník

Student:

- rozvíjí hudební paměť na vybraných skladbách menšího rozsahu
- zvyšuje svou pohotovost při hře z listu
- nadále rozvíjí artikulační a výrazové prostředky hry: dynamika, frázování, legato, staccato, portamento, skoky, dech, nátisková výdrž, artikulace, vibrato, melodické ozdoby (jako prostředek k osobitému projevu)

IV. ročník

Student:

- věnuje se denním cvičením: vydržované tóny, retní vazby, intervalové skoky, legatová a staccatová cvičení a jejich kombinace, stupnice, trylky a retní trylky, pedálové tóny, akordická cvičení, chromatické postupy
- dokáže zahrát a delší skladbu, technicky přiměřenou svým schopnostem
- podle zaměření žáka se věnuje jednoduché improvizaci
- procvičuje transpozice z C do B \flat nebo jiných tónin - podle ladění nástroje, aby se žák mohl uplatnit v amatérské praxi
- podle zájmu se věnuje interpretaci a seznamuje se s frázováním taneční a jazzové hudby

5.14 Studijní zaměření: Hra na bicí nástroje

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na bicí nástroje	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Hudební nauka	1	1	1	1	1			-	-	-	-
Orchestrální hra				1	1	1	1	-	-	-	-
CELKEM	2	2	2	3	3	2	2	-	-	-	-

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Hra na bicí nástroje

Studium je určeno pro žáky od 10 let

Přípravné studium:

Žák:

- seznámí se s bicími nástroji, jejich historií a uplatněním
- dokáže popsat bicí nástroje
- rozvíjí rytmické cítění, smysl pro tempo, metrum
- rozvíjí hudební paměť
- ovládá elementární základy hry na malý buben se zřetelem na správné držení paliček a uvolňování rukou
- učí se správnému držení těla

Základní studium I. stupně

1. ročník

Žák:

- seznámí se s počátky hry na bicí soupravu
- neustále rozvíjí smysl pro tempo, rytmické cítění, metrum, čtyřtaktovou a osmitaktovou frázi a hudební paměť (jednotaktové a dvoutaktové ozvěny)
- získává základy víření na malý buben
- hraje ve 4/4, 2/4 a 3/4 taktu
- odstiňuje sílu hry v pianu a forte
- uplatňuje získané dovednosti při souhře s učitelem
- pěstuje hru z listu
- zvládá přiměřeně ke svým schopnostem hru z paměti

2. ročník

Žák:

- pokračuje ve studiu hry na malý buben v náročnější formě
- rozvíjí hudební paměť
- hraje čtvrté a osminové noty
- zvládá základy hry na soupravu bicích nástrojů
- zvládá víření na malý buben bez dynamického odstínění

3. ročník

Žák:

- zvládá víření na malý buben s dynamickým odstíněním hry
- má smysl pro členění hudebních frází
- při hře na soupravu bicích nástrojů nezávisle ovládá ruce a nohy (velký buben)
- hru na bicí soupravu ovládá s přidáním hry na dva tom-tomy
- má základní smysl pro muzikálnost a dále rozvíjí hudební paměť
- rozvine hru doprovodů s přidáním hry na high-hat

4. ročník

Žák:

- ovládá hru jednoduchých beatových doprovodů, jednoduchých breaků na 4, 8, 12, 16 taktů na soupravu bicích nástrojů, víření na malý buben, rytmické figury dle akcentů
- samostatně doprovodí písně nebo skladby různého charakteru (polka, valčík, beat apod.)
- má zájem o poznávání nových skladeb a jejich reprodukci
- zahraje složitější party v souborech nebo orchestrech
- předvede hru z listu
- hraje z paměti jednoduché skladby

5. ročník

Žák:

- má smysl pro členění hudebních frází
- při hře na soupravu bicích nástrojů dosáhl dovednosti nezávislého ovládní rukou a nohou
- má smysl pro muzikální projev
- dává zřetel na správné držení těla, držení paliček a uvolňování zápěstí
- ovládá víření na osminových a šestnáctinových notách, přírazy - jednoduchý, dvojitý, trojitý, hru synkop, triol a sextol, akcentů

6. ročník

Žák:

- má vypěstovaný smysl pro kulturu projevu, pro rytmické cítění – tempo, metrum
- má zažité správné držení těla při hře na bicí soupravu a malý buben
- má zažité nezávislé ovládní rukou a nohou
- ve hře na malý buben zvládá hru různých taktů i střídavé takty
- ovládá víření s dynamickým odstíněním
- ovládá hru na soupravu bicích nástrojů, používá paradydly v kombinaci s velkým bubnem, malým bubnem a tom-tomy
- vytváří improvizace jednoduchého doprovodu skladby tanečního charakteru
- hru z listu ovládá dle svých individuálních schopností

7. ročník

Žák:

- dosavadní získané dovednosti doplní znalostmi, které bude schopen použít v souborech nebo v orchestru, popř. v praxi (amatérských hudebních tělesech)

- ovládá hru různých rytmických figur, přírazy – jednoduché, dvojité, trojité, synkopy, sextoly, kvintoly, trioly, septoly
- ovládá hru na bicí soupravu s breaky
- improvizuje různé formy doprovodů
- ovládá hru z listu a hru z paměti dle svých individuálních schopností
- ukončí I. stupeň studia veřejným vystoupením nebo komisionální zkouškou

5.15 Studijní zaměření: Sólový zpěv

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Sólový zpěv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1			-	-	-	-
Sborový zpěv	(1)	(1)	(1)	1	1	1	1	1	1	1	1
CELKEM	2	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2

Cílem předmětu je naučit žáka pracovat volně a přirozeně se svým hlasem, podporovat jeho hudební vývoj a získat schopnost orientovat se v různých hudebních žánrech.

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Sólový zpěv

Základní studium I. stupně

1. ročník

Vysvětlení základních pojmů nutných k pochopení studia: dechová forma, rezonanční forma, pěvecká forma, hlasivky, hlasové rejstříky, hrudní a hlavová rezonance, hlavový tón, hlasový začátek.

Žák:

I. Přípravná cvičení: cvičení na uvolnění, aktivaci a koordinaci těla

- stojí v přímém postoji
- při zpěvu dbá o správné držení těla
- ovládá pěvecký sed

II. Dechová cvičení

- navozuje přirozené dechové funkce
- posiluje dechové svaly
- dbá o rovnoměrný výdech

III. Přípravná hlasová cvičení

- správně nasazuje tón
- navozuje hlavovou rezonance
- navozuje hlavový tónu
- pěstuje pěveckou formu úst
- fixuje pocit hlavové rezonance

Cvičení: Brumendo, jednoduchá technická cvičení

Repertoár: Lidové písně

Na konci ročníku žák zvládá základní pěvecké návyky, dodržuje rytmus, melodii, zpívá písně z paměti.

2. ročník

Žák:

- prohlubuje pěvecké návyky
- seznamuje se s rezonanční formou
- vyrovnává vokály
- upevňuje si naslovení a trvání vokálů
- Artikulace (technické zapojení konsonantů)
- uvolňuje artikulační aparát
- uvolňuje a pracuje na ovladatelnosti jazyka
- dbá na pružné napětí a ovladatelnost rtů
- správně naslovuje počáteční konsonanty

Cvičení: Brumendo, technická cvičení na nácvik rezonanční formy, vyrovnávání vokálů a zkvalitnění artikulace. Počátky práce s dynamikou.

Repertoár: Lidové písně, jednoduché písně umělé

Na konci ročníku žák uplatňuje použitá technická cvičení v nastudovaných písních, začíná pracovat s dynamikou. Ovládá klidné hrudně-brániční dýchání, má vyrovnané vokály a zřetelně při zpěvu artikuluje.

3. ročník

Žák:

- prohlubuje dosažené pěvecké schopnosti
- vyrovnává rejstříky
- zkvalitňuje práci s dechem ("lapnutí" a dechovou výdrž)
- nacvičuje legato
- zkvalitňuje práci s dynamikou

Cvičení: Cvičení na vědomé navozování hlavového a hrudního rejstříku, cvičení na vyrovnávání rejstříků, cvičení na práci s dynamikou

Repertoár: Lidové písně, jednodušší umělé písně, jednoduchý dvojhlas

Na konci ročníku žák již vědomě pracuje s technikou, dbá na správné dýchání a držení těla, výrazněji pracuje s dynamikou a má částečně (v rámci svých možností) vyrovnané rejstříky.

4. ročník

Žák:

- prohlubuje pěvecké návyky
- zdokonaluje hrudně-brániční dýchání a budování dechové opory
- vědomě nacvičuje "čistou intonaci"
- dokáže zazpívat jednoduché běhy

Cvičení: Klasická technická cvičení, cvičení na budování dechové opory, základní termíny v oblasti sluchu, stavba intervalů v rámci přírodního ladění, posílení pocitu appoggia pomocí kazoo

Repertoár: Lidové písně, umělé písně vícehlasé písně

Na konci ročníku žák již používá (v rámci svých možností) dechovou oporu, má vyrovnané rejstříky, čistě intonuje, je schopen daleko většího výrazu. Jeho hlasový rozsah a dechové schopnosti jsou výrazně větší

5. ročník

Žák:

- prohlubuje pěvecké návyky
- zdokonaluje dechovou oporu
- zdokonaluje "běhy" a "skoky"
- uvědoměle prohlubuje plastickou práci s dechem

Cvičení: Náročnější technická cvičení, cvičení na běhy a oktávové skoky, cvičení na posilování pomocného výdechového svalu

Repertoár: Lidové písně, umělé písně – české i cizojazyčné, vícehlasé písně

Na konci ročníku žák ovládá techniku zpěvu, dech, rytmus i dynamiku, má vyrovnané rejstříky a ovládá správné rázování.

6. ročník

Žák:

- fixuje si pěvecké návyky
- trénuje různé pěvecké techniky - parlando, martellato, staccato
- pěstuje o "hlasovou hygienu"

Cvičení: Klasická technická cvičení, přípravná cvičení na parlando, martellato, staccato

Repertoár: Lidové písně, umělé písně (i renesance a baroko), duchovní hudba

Na konci ročníku vykazuje žák ještě vyspělejší techniku hlasu, orientuje se v domácím i světovém repertoáru, zapojuje se do komorního i sborového zpěvu, dokáže samostatně nastudovat zvolené písně.

7. ročník

Žák:

- prohlubuje pěvecké návyky
- používá mummingsa di voce, trylek, superběhy,
- seznamuje se s dobovým zdobením

Cvičení: Klasická technická cvičení, cvičení na zdokonalování hlavového tónu a práce s dechem

Repertoár: Lidové písně, náročnější umělé písně (domácí i zahraniční), duchovní hudba, snadnější árie antiche

V tomto ročníku žák uzavírá základní hudební vzdělání I. stupně, má zkušenosti s veřejným, vystupováním jak sólově tak komorně. Zvládá písně domácích i světových interpretů různých stylů. Ovládá a využívá všechny získané dovednosti. Dokáže samostatně nacvičit libovolnou píseň (lehčího obsahu).

Základní studium II. stupně:

I. ročník

Student:

- prohlubuje pěvecké návyky z prvního stupně
- hlas je dále přednostně veden podle žánrového zaměření žáka
- klasický zpěv: zvětšování rezonanční formy (kupole), zintenzivňování dechové opory a jejich vzájemné propojení
- posilování dechových svalů a práce na dechové výdrži
- rozšiřování hlasového rozsahu.
- cvičení: klasická technická cvičení
- repertoár: lidové písně, náročnější umělé písně, árie antiche
- pop: rozšiřování hlasového rozsahu spíše směrem dolů
- práce na zvýraznění hrudní rezonance, při zachování středně velké rezonanční formy a hlasu posazeného „vpředu“.
- cvičení: vychází z klasických technických cvičení
- repertoár: snadnější písně různých žánrů (jazz, pop, střední proud)

II. ročník

Student:

- prohlubuje pěvecké návyky
- klasický zpěv: zdokonalování pěvecké formy, práce s dynamikou, zažívání pocitu pěvecké pohotovosti, výrazový přednes
- cvičení: náročnější pěvecká cvičení z oblasti klasického zpěvu
- repertoár: árie antiche, náročnější umělé písně
- popový zpěv: pěvecká cvičení se zaměřením na střední a hlubokou polohu, práce s textem (včetně dokonalé výslovnosti cizojazyčných textů) a dynamikou
- repertoár: náročnější písně různých žánrů (pop, střední proud, jazz, rock)

III. ročník

Student:

- nadále prohlubuje pěvecké návyky
- klasický zpěv: zdokonalování pěvecké formy, zvětšování sytosti a nosnosti hlasu, zlepšování pohyblivosti hlasu, zdokonalování přednesu
- cvičení: náročná klasická technická cvičení (včetně dvouoktávo- vých rozkladů a skoků přes dvě oktávy), zdokonalování messa di voce, martellata a legata
- repertoár: árie antiche, snadnější operní árie, písňový repertoár
- popový zpěv: zpěv v hluboké, střední i vyšší poloze s převahou hrudního rejstříku a středně velké rezonanční formy, práce s dynamikou, přednes popových písní se zapojením vhodných manýr
- repertoár: písně z muzikálů, náročnější popové písně

IV. ročník

Student:

- fixuje si všechny získané pěvecké návyky a je schopen používat svůj hlas v celém rozsahu a všech dynamických i výrazových odstínech
- klasický zpěv: hlasová technika je na takové úrovni, aby žák mohl zvládnout bez problému zazpívat i náročnější operní árie

- cvičení: náročná klasická cvičení, fixování již nabitých dovedností, vedení k pěvecké a umělecké samostatnosti
- repertoár: lidové písně, náročnější umělé písně, písňové cykly, operní árie
- v tomto ročníku uzavírá hudební vzdělání II. stupně a měl by být schopen se sám kvalitně rozezpívat a nacvičit hudebně i hlasově libovolný repertoár
- popový zpěv: náročná pěvecká cvičení vycházející ze cvičení klasických, ale preferující výraznější použití hrudních rezonátorů a středně velkou rezonanční formu
- vedení k pěvecké a umělecké samostatnosti
- repertoár: písně z muzikálů, náročné písně různých žánrů
- je schopen zpívanému žánru svůj hlas přizpůsobit
- v tomto ročníku uzavírá hudební vzdělání II. stupně a měl by být schopen se sám kvalitně rozezpívat a nacvičit hudebně i hlasově libovolný repertoár

5.16 Studijní zaměření: Sborový zpěv

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Sborový zpěv

Základní studium I. stupně:

1. ročník

Žák:

- chápe základní pojmy pěvecké techniky (pěvecké dýchání, pěvecký stoj, pěvecký sed, dechová forma, rezonanční forma)
- zvládá jednoduchá hlasová cvičení
- procvičuje rytmické cítění a intonaci, zpívá s výrazem
- interpretuje jednoduché lidové a dětské písně (zpěv unisono)

2. ročník

Žák:

- zlepšuje pěveckou techniku
- seznamuje se s intervaly vzestupnými i sestupnými a jejich čistou intonací
- pracuje s dechem – dechová výdrž a nácvik „lapnutí“
- prohlubuje rytmické cítění na vhodně zvolených písních
- nacvičuje jednoduchý dvojhlas
- zvládne jednodušší lidové a dětské písně (zpěv unisono a jednoduchý dvojhlas)

3. ročník

Žák:

- prohlubuje pěvecké návyky, ladicí cvičení (stavba intervalů a akordů)
- seznamuje se s pojmem a nácvikem „dechové opory“
- pracuje s dynamikou
- rozšiřuje hlasový rozsah
- zvládá sborové dýchání
- zpívá náročnější lidové písně a dětské písně (dvojhlasně)

4. ročník

Žák:

- nadále prohlubuje pěvecké návyky, ladicí cvičení (stavba intervalů a akordů)
- zlepšuje dechovou oporu a dechovou výdrž
- pracuje s dynamikou
- nacvičuje jednoduchý trojhlasu (homofonie).
- je schopen zpěvu náročnějších lidových písní a písňové tvorba od různých autorů (dvojhlas i trojhlas)

5. ročník

Žák:

- prohlubuje pěvecké návyky, ladicí cvičení (stavba intervalů a akordů – již i ve dvojicích a trojicích)
- vede se k hlasové samostatnosti – musí být schopen udržet se v hlase sám
- rozšiřuje hlasový rozsah, procvičuje „skoky“ a „běhy“
- nacvičuje zpěv a capella

- zvládne vícehlasé úpravy lidových písní, písně z oblasti „staré“ hudby
- nacvičuje písně různých žánrů (s doprovodem i a capella)

6. ročník

Žák:

- nadále prohlubuje pěvecké návyky
- seznamuje se s přírodním laděním a následnými ladicími cvičeními v tomto ladění
- vede se k hlasové a pěvecké samostatnosti
- rozšiřuje svůj hlasový rozsah
- zlepšuje „skoky“ a „běhy“
- pracuje s dynamikou a seznamuje se s messa di voce
- seznamuje se se zpěvem polyfonie
- ovládá jednodušší polyfonní skladby, písně různých žánrů (s doprovodem i a capella)

7. ročník

Žák:

- fixuje již nabitě pěvecké návyky
- zvládá ladicí cvičení (stavba intervalů a akordů v přírodním ladění)
- zvyšuje hlasový rozsah
- pracuje s dynamikou, zpívá ve vokálu
- v tomto ročníku žák uzavírá základní hudební vzdělání I. stupně, má zkušenosti s veřejným vystupováním jak sborově, tak ve vokálu
- zvládá písně domácích i zahraničních autorů různých stylů
- má na repertoáru lidové písně, starou hudbu, umělé písně různých žánrů od našich i zahraničních autorů

Základní studium II. stupně:

I. ročník

Student:

- zlepšuje pěvecké návyky, dechovou oporu, pěveckou formu, pohyblivost hlasu
- pracuje s dynamikou
- má schopnost zpěvu vícehlasých skladeb a capella v přírodním ladění jak ve sboru, tak i ve vokálu
- seznamuje se se solmizačními slabikami, zpěvem z listu
- repertoár: lidové písně, polyfonní skladby z oblasti staré hudby, vícehlasé písně různých žánrů

II. ročník

Student:

- fixuje pěvecké návyky, dechovou oporu, dynamiku, messa di voce, pěveckou samostatnost, martellato, solmizační slabiky, samostatný zpěv z listu
- prohlubuje schopnost zpívat a capella v přírodním ladění, ale zároveň schopnost zpívat v ladění rovnoměrně temperovaném s doprovodnými nástroji
- repertoár: polyfonní skladby z různých období, sbory z oratorní tvorby, jednoduché sbory z operní tvorby

III. ročník

Student:

- zlepšuje pěvecké návyky
- pracuje na náročných - až šestihlasých ladicích cvičení
- pracuje na messa di voce, martellato, opřeném pianissimu, dobovém zdození, zpěvu z listu, zpěvu a capella i s doprovodem orchestru ve sboru i ve vokále
- repertoár: sborová písňová tvorba z období romantismu, moderní sborová písňová tvorba

IV. ročník

Student:

- nadále fixuje již nabitě dovednosti z pěvecké, sborové a vokální praxe
- v tomto ročníku žák uzavírá hudební vzdělání II. stupně. Má zkušenosti s veřejným vystupováním jak sborově, tak ve vokálu. Zvládá zpěv a capella, zpěv s doprovodem klavíru i zpěv s doprovodem orchestru. Vysoká úroveň pěvecké techniky mu umožňuje zvládnout širokou škálu skladeb - od nejstarších písní až po modernu
- repertoár: sborová písňová tvorba různých období, sbory z oratorií, operní sbory

5.17 Studijní zaměření: Komorní hra, Souborová hra

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Komorní hra, Souborová hra

Charakteristika:

Jedním z prvořadých úkolů při výchově instrumentalistů na ZUŠ je seznámit žáky s formou kolektivního provozování hudby. Komorní a souborová hra má přispět k tomu, aby se z žáka stal pohotový hudebník, který bude v budoucnu i platným členem souborů zájmové umělecké činnosti. Komorní a souborová hra má současně výrazný výchovný vliv na žáky ve smyslu morálním a charakterovém. Žáci se zde stávají členy společenství, v němž všichni spolupracují na úkolech, jež nelze uskutečnit jinak než obětavým společným úsilím. V některých případech je komorní a souborová hra přípravou pro hru v orchestru.

Cílem komorní a souborové hry je výchova žáků směřující od individuálního pojetí hry na nástroj ke kolektivnímu hudebnímu projevu. Výkon kolektivu je cílem, kterému se musí každý člen podřídít.

Základní studium I. stupně:

4. ročník

Žák:

- učí se orientovat podle učitelovy taktovky, popř. jeho odpočítání
- nacvičuje po hlasech v různých kombinacích
- učí se „neztratit se“ a „chytit se“
- zvládá jednodušší skladby výraznějšího rytmu
- přizpůsobuje se spoluhráčům v technickém projevu, v intonaci i rytmu, agogice, dynamice a celkovém přednesu
- učí se porozumění zákonitostem kolektivní reprodukce hudebního díla
- vede se k péči o nástroje, notové materiály, školní potřeby a zařízení
- dbá na dodržování hygieny nástrojů i osobní

5. ročník

Žák:

- rozvíjí smysl pro souhru, kolektivní odpovědnost a dobrovolnou kázeň
- cítí jednotně rytmus a dynamiku
- snaží se o čistou intonaci v unisonu i akordech

6. ročník

Žák:

- neustále poslouchá zvuk celého souboru a jemu přizpůsobuje svůj výkon
- pozorně sleduje dirigenta a respektuje jeho gesta
- zvládne i skladby vyšší technické obtížnosti či skladby rytmicky náročnější

7. ročník

Žák:

- fixuje již nabitě návyky kolektivní hry
- zvládá skladby domácích i zahraničních autorů různých stylů a období
- dbá na čistotu intonace, ladění jak v unisonu, tak dvojhlasích a tříhlasích

- je platným členem souboru, se kterým pravidelně vystupuje na veřejnosti při různých příležitostech

Základní studium II. stupně:

I. ročník

Student:

- zvyšuje intonační jistotu a sebekontrolu, technickou a rytmickou vyspělost
- zvládá repertoár klasických autorů ve vhodných úpravách, tak i skladby tradičních forem (polka, valčík, sousedská, mazurka apod.) či skladby z oblasti populární hudby
- ve vybraných skladbách (nebo části skladeb) se profiluje jako sólista

II. ročník

Student:

- nadále zvyšuje pohotovost, skladby jednoduššího charakteru je schopen zahrát bez přípravy – pěstuje hru z listu
- dbá na techniku, výraz a stylové provedení

III. ročník

Student:

- vypěstovává si rytmické porozumění mezi hráči a jednotnou intonační představu
- citlivě vyrovnává zvukové možnosti různých nástrojů

IV. ročník

Student:

- pracuje na tónové kráse a schopnosti barevných vyrovnání ve skladbách sdružující nejrozličnější nástroje
- zvládá skladby nejrozličnějších charakterů i komplikovanějších rytmů
- je schopen se eventuálně v budoucnu uplatnit jako člen amatérského hudebního tělesa

5.18 Studijní zaměření: Orchestrální hra

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Orchestrální hra

Charakteristika:

Jedním z prvořadých úkolů při výchově instrumentalistů na ZUŠ je seznámit žáky s formou kolektivního provozování hudby. Orchestrální hra má přispět k tomu, aby se z žáka stal pohotový hudebník, který se bude v budoucnu moci uplatnit jako člen amatérského orchestru. Orchestrální hra má současně výrazný výchovný vliv na žáky ve smyslu morálním a charakterovém. Žáci se zde stávají členy společenství, v němž všichni spolupracují na úkolech, jež nelze uskutečnit jinak než obětavým společným úsilím.

Cílem orchestrální hry je výchova žáků směřující od individuálního pojetí hry na nástroj ke kolektivnímu hudebnímu projevu. Výkon kolektivu je cílem, kterému se musí každý člen podřídit.

Základní studium I. stupně:

4. ročník

Žák:

- učí se orientovat podle učitelovy taktovky
- nacvičuje po hlasech v různých kombinacích
- učí se „neztratit se“ a „chytit se“
- zvládá jednodušší skladby výraznějšího rytmu
- přizpůsobuje se spoluhráčům v technickém projevu, v intonaci i rytmu, agogice, dynamice a celkovém přednesu
- učí se porozumění zákonitostem kolektivní reprodukce hudebního díla
- vede se k péči o nástroje, notové materiály, školní potřeby a zařízení
- dbá na dodržování hygieny nástrojů i osobní

5. ročník

Žák:

- rozvíjí smysl pro souhru, kolektivní odpovědnost a dobrovolnou kázeň
- cítí jednotně rytmus a dynamiku
- snaží se o čistou intonaci v unisonu i akordech

6. ročník

Žák:

- neustále poslouchá zvuk celého orchestru a jemu přizpůsobuje svůj výkon
- pozorně sleduje dirigenta a respektuje jeho gesta
- zvládne i skladby vyšší technické obtížnosti či skladby rytmicky náročnější

7. ročník

Žák:

- fixuje již nabitě návyky kolektivní hry
- zvládá skladby domácích i zahraničních autorů různých stylů a období
- dbá na čistotu intonace, ladění jak v unisonu, tak dvojhlosech a tříhlosech

- je platným členem orchestru, se kterým pravidelně vystupuje na veřejnosti při různých příležitostech

Základní studium II. stupně:

I. ročník

Student:

- zvyšuje intonační jistotu a sebekontrolu, technickou a rytmickou vyspělost
- zvládá repertoár klasických autorů ve vhodných úpravách, tak i skladby tradičních forem (polka, valčík, sousedská, mazurka apod.) či skladby z oblasti populární hudby
- ve vybraných skladbách (nebo části skladeb) se profiluje jako sólista

II. ročník

Student:

- nadále zvyšuje pohotovost, skladby jednoduššího charakteru je schopen zahrát bez přípravy – pěstuje hru z listu
- dbá na techniku, výraz a stylové provedení

III. ročník

Student:

- vypěstovává si rytmické porozumění mezi hráči a jednotnou intonační představu
- citlivě vyrovnává zvukové možnosti různých nástrojů

IV. ročník

Student:

- pracuje na tónové kráse a schopnosti barevných vyrovnání ve skladbách sdružující nejrozličnější nástroje
- zvládá skladby nejrozličnějších charakterů i komplikovanějších rytmů
- je schopen se eventuálně v budoucnu uplatnit jako člen amatérského hudebního tělesa

6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU

Studium ve výtvarném oboru nabízí na jedné straně výtvarné myšlení a vyjadřování (Interpretace a výtvarná tvorba) a na druhé straně výtvarné vnímání, vidění a citění (Recepce a reflexe výtvarného umění = Výtvarná kultura).

6.1 Studijní zaměření: Přípravná výtvarná výchova

Přípravné studium výtvarného oboru:

Učební plán – varianta 1: jednoleté přípravné studium výtvarného oboru

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná výtvarná výchova	2	2
CELKEM	2	2

Učební plán – varianta 2: dvouleté přípravné studium výtvarného oboru

	1. rok 1. pololetí	1. rok 2. pololetí	2. rok 1. pololetí	2. rok 2. pololetí
Přípravná výtvarná výchova	2	2	2	2
CELKEM	2	2	2	2

Základní studium:

6.2 Studijní zaměření: Výtvarná tvorba

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Výtvarná tvorba	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
CELKEM	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Předmět *výtvarná tvorba* je zastoupena plošnou a prostorovou tvorbou, objektovou a akční tvorbou a výtvarná kulturou:

- **Plošná tvorba** v sobě zahrnuje kresbu, malbu a grafiku či jejich kombinace
- **Prostorová tvorba** pracuje s keramickou hlinou, drátem, papírem a dalšími materiály v prostoru
- **Objektová a akční tvorba** experimentuje s výtvarnými technikami a materiály
- **Výtvarná kultura** se zaměřuje na vývoj hmotné kultury s rozlišením různých druhů umění v historii lidstva

Vzdělávací obsah VO vychází z RVP ZUV: základem jsou oblasti „Výtvarná tvorba“ a „Recepce a reflexe výtvarného umění“

Učební osnovy:

Přípravné studium:

očekávané výstupy:	učivo:
<i>Žák:</i> <i>Doplňující činnosti:</i> • osvojí si učivo na námětech, které bezprostředně prožili a ke kterým mají osobní citový vztah • pracuje s materiály, kterými bez technických obtíží vyjádří subjektivní záměr, výtvarné vidění a vyjadřování • naučí se základním výtvarným zručnostem formou hry • spolupracuje se spolužáky při kolektivní práci • hodnotí vytvořené práce svoje i spolužáků	• experimentace s výtvarnými prostředky • tematické kresby a malby - autentičnost • individuální pojetí • jednoduché grafické činnosti • využití linky - tmavá a světlá plocha
<i>Keramika:</i> • seznamuje se s výtvarným využitím různých materiálů • pracuje s nimi v prostoru, vnímá objemy tvarů, světla a stínu s kompozicí v prostoru • rozvíjí tvarové a prostorové cítění prostřednictvím práce s keramickou hlinou	• kontakty s materiály - druhy materiálů pro modelování, nástroje a jejich užití • experimentace s modelovací hmotou a keramickou hlinou • vytváření z různých tvarovacích materiálů • druhy materiálů pro modelování • nástroje a jejich užití (keramika) • technika modelování - ubírání a přidávání hmoty • jednoduché pracovní postupy • kombinace materiálů
<i>Objektová a akční tvorba:</i> • aktivně reaguje na podněty a prožívá jejich účinky • vnímá barvy, povrchy, vůně, zvuky, pohyb	• hledání komunikace a výrazu • pohybové a slovní projevy • kompozice výtvarného ztvárnění • výtvarné dotváření různých materiálů

• vyjadřuje své pocity • dokáže proměnit svoji identitu i svého okolí • vnímá pozitivní kontakt s okolím i s druhými lidmi	v prostředí
<i>Výtvarná kultura:</i> • rozvíjí vztah k umění v jeho různých podobách • vyjadřuje své názory a stanoviska	• kontakty s uměním • působení výtvarného díla na naše smysly • hledání role umění v denním životě

Základní studium I. stupně

1. – 3. ročník:

očekávané výstupy:	učivo:
<i>Žák:</i> <i>Kresba:</i> • pozná výrazové možnosti linie, druhy linie v závislosti na kreslícím nástroji • objevuje kompoziční struktury, je schopen zachytit reálný tvar předmětů, experimentuje a vytváří si vlastní kreslířský rukopis	• druhy linií - kreslířské techniky • technika užití kreslícího materiálu - tužka, pero, dřívko, uhel, rudka, barevné pastely, netradiční nástroje • uplatnění výrazového jazyka linií • výtvarné komponování • studijní a fantazijní kresba
<i>Malba:</i> • vnímá barvy kolem sebe, odstíny, rozdíly, kontrast barev • zná základní a odvozené barvy, poznává barevné vztahy • umí slovně vyjádřit pocity, představy a asociace ve spojení s barvami	• základní a odvozené barvy barevném kruhu, doplňkové barvy • vztahy několika barev nebo barevných tónů • barevné komponování, psychologické účinky barev, barevná škála, transponování barev, významové rozlišení, barva jako kompoziční prvek • technika práce malby pastelem, akvarelem a temperou • studijní a fantazijní malba • malba různými nástroji
<i>Grafika:</i> • seznámí se s grafickými technikami, rozezná je • pracuje s technikou tisku z koláže,	• základy grafického vyjadřování • přípravné grafické techniky • technika linorytu a suché jehly, monotyp

linorytu a suché jehly • rozvíjí si grafické myšlení a komponování • seznámí se základy psaní písma a jeho dalším využitím	dodržování správných postupů • návrh, kompoziční variace • počítačová grafika • užitá grafika • základy písma a jeho užití
<i>Kombinované techniky:</i> • experimentuje s materiály i technikami • citlivě přistupuje k využívání výtvarných technik	• kombinování kreslířských, malířských i grafických technik • hledání souvislostí • objevování výrazových možností experimenty a hry s materiály a technikami • vlastnosti tvárných materiálů v prostoru, kombinace materiálů / drát, provaz, papír, látka, plech
<i>Dekorativní činnosti:</i> • zjednodušuje a výtvarně upravuje obrázků • stylizuje • zpracovává zkratky - značky • vytváří dekorativní návrhy	• využití libovolných technik (kresby, malby i grafiky) a jejich vzájemná kombinace • symetrie, asymetrie, abstraktní problém
<i>Keramika:</i> • umí používat nástroje k práci s hlínou, experimentuje • ovládá základní techniky zpracování keramické hlíny • vnímá tvar objektu a snaží se vystihnout jeho tvar modelací • dotváří skutečnost • učí se základům točení na hrnčířském kruhu • prohlubuje si znalosti a dovednosti v technikách modelování	• účelné využívání nástrojů • stopy v materiálu • plastika a reliéf • práce s různými druhy materiálů a keramických hmot • ubírání a přidávání hlíny • modelace tvaru • plátování • vícehledovost • spojování, vytváření kompozice v prostoru • výtvarné objekty – poloprostor a prostorové pojetí • výtvarný rytmus, uspořádání dekorativních prvků • kompoziční řád • hry s výtvarnými prostředky • výstavba tvaru, zachycení pohybu • zpracování povrchu • technika točení na hrnčířském kruhu • techniky lití do forem
<i>Objektová a akční tvorba:</i>	

• seznamuje se s možností akční tvorby • vyjadřuje své pocity a poznání výtvarným ztvárněním, pohybem, gestem, slovem • různými aktivitami prohlubuje výtvarné cítění a tvořivost • učí se používat videokameru a fotoaparát	• hledání komunikace a výrazu • kompozice výtvarného díla - dotváření • pohybové a slovní projevy • kontakty s hmotou, ztvárnění představy • fotografování, videozáznam
<i>Výtvarná kultura:</i> • vědomě pěstuje vztah k umění v jeho různých podobách • vyjadřuje své názory a stanoviska • umí nacházet téma, výtvarnou formu • ztvárňuje výtvarné podněty • účelně využívá kontakty s výtvarným uměním • je stručně seznámen s historií dějin výtvarné kultury	• kontakty s uměním - publikace, výstavy ... • působení výtvarného díla • analytická činnost • hledání srozumitelnosti uměleckého díla, jeho výrazové prostředky a výtvarné kompozice • hledání role umění v denním životě • poznávání umění v historických obdobích

Základní studium I. stupně

4. – 7. ročník:

očekávané výstupy:	učivo:
<i>Žák:</i> <i>Kresba:</i> • má znalosti perspektivních zákonitostí • je schopen kultivovaného kresebného projevu s přihlédnutím na specifickou kresebných materiálů • v tematické kresbě uplatňuje věcný přístup, přístup poeticky laděný, dějově bohatý • je schopen citlivě rozvrhnout plochu linkou, graficky zpracovat tvar, objem a plochu • chápe, že linie kresby umožňuje plastický projev	• procvičování perspektivy, usazení kompozice kresby vycházející z metodických řad a náplně ostatních předmětů • studijní kresba (přírodniny, zátiší, krajina, postava, portrét) • tematická kresba, kresba z představy • fantazijní kresby, návrhová kresba

<i>Malba:</i> • uplatňuje emocionální vnímání a vyjadřování skutečnosti prostřednictvím barvy a tvaru, uplatňuje individuálně cítěné barevné podání odvážným projevem • uvědomuje si výrazové vlastnosti barev a tvarů • je schopen využívat netradiční způsoby řešení	• vlastnosti barev a jejich transformování • obohacování barevné škály (účelové i experiment) • ve vztahu ke kompozičnímu řešení keramiky = malba zaměřená k plasticitě pomocí monochromatické nebo barevně zúžené palety
<i>Grafika:</i> • využívá specifické možnosti grafického vyjádření skutečnosti • chápe vztah linky k ploše i ze širšího uplatnění lineárních a plošných struktur	• otisky grafické práce, stopy vzniklé užitím rozdílných materiálů • skulptivní způsob práce cestou odebírání hmoty jako cesta k plastickému projevu (reliéf) • řešení písma v reliéfní kompozici
<i>Dekoratивní činnosti:</i> • dokáže záměrně využívat barevných lineárních tvarových náhodností • má smysl pro výtvarný rytmus a dekorativní cítění, výrazové vlastnosti jednotlivých výtvarných prvků a jejich vzájemné vazby • je schopen nápaditého výtvarného řešení • v návrzích ctí jednotu funkce, tvaru, dekoru a materiálu užitkových předmětů	• tvarové a znakové výtvarné etudy na řešení vztahu plochy a písmen a na kultivaci citu pro struktury • sezonní práce • plakáty, poutače
<i>Keramika:</i> • důsledně dodržuje principy keramického tvarování hliněného plátu nebo dutého tvaru • v experimentaci dokáže uplatnit výtvarnou zkratku a nadsázku • pracuje uvědoměle v budování tvaru • dokáže citlivě využívat povrchových struktur nebo barevného glazování • při výstavbě kompozice umí zdůraznit	• plastický přepis předmětů každodenního života z představy a podle skutečnosti • prostorové hry a etudy • studijní modelování • poloprostorové pojetí keramiky

vícepohledovost • je schopen používat hlínu s optimální vlhkostí, tvárností i nosností pro rozdílné účely • je schopen řemeslného zpracování i náročnější závěrečné úpravy prací	• výstava dutého tvaru • práce s plátem • objekty
<i>Objektová a akční tvorba:</i> • používá současné technické zobrazování prostředků podle podmínek školy • volí vhodné prostředky k danému tématu • dokáže využívat neobvyklé kombinace, originalita	• sezonní a příležitostné akce • spojitost mezi různými smysly (sluch, hmat, čich...), hledání inspirací
<i>Výtvarná kultura:</i> • je stručně seznámen s historií ději výtvarné kultury - orientuje se v uměleckých slozích a směrech • je vnímavý ke kulturním a uměleckým hodnotám a chápe je jako důležitou součást lidské existence • je schopen sledovat pohyb uvnitř žánrů a napříč historií • umí rozeznat rozdíl mezi uměním a kýčem	• souvislosti s ostatními předměty • výstavy, práce s encyklopediemi aj. • analýzy

Pozn.: téma i techniku závěrečné práce za celý I. cyklus si žák zvolí samostatně po konzultaci s vyučujícím

Základní studium II. stupně

1. – 4. ročník:

očekávané výstupy:	učivo:
<i>Žák:</i> <i>Kresba:</i> • má znalosti perspektivních zákonitostí	• procvičování perspektivy, usazení kompozice kresby vycházející z metodických řad a náplně ostatních předmětů

• je schopen kultivovaného kresebného projevu s přihlédnutím na specifičnost kresebných materiálů • v tematické kresbě uplatňuje věcný přístup, přístup poeticky laděný, dějově bohatý • je schopen citlivě rozvrhnout plochu linkou, graficky zpracovat tvar, objem a plochu • chápe, že linie kresby umožňuje plastický projev • využívá všech poznatků při studijních činnostech, a tím je přenáší do všech předmětů výtvarného oboru, prostřednictvím tradičních i soudobých technik a materiálů <i>Malba</i> • rozvíjí si odborné znalosti malby a její techniky - vše doplňuje teorií <i>Grafika</i> • využívá poznatků, které zná ze studia, a samostatně tvoří své představy v grafických listech <i>Modelování</i> • samostatně tvoří s hlinou - aby předvedli svou vizi - vše doplňuje teorií <i>Animace</i> • natočí svůj animační nápad a vytváří svou vizi <i>Objektová činnost</i> • je precizní při jakékoliv objektové činnosti	• studijní kresba (přírodniny, zátiší, krajina, postava, portrét) • tematická kresba, kresba z představy • fantazijní kresby, návrhová kresba <i>Očekávané výstupy</i> • při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) • užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model • při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy • nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě • osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) • nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil • rozvíjí smyslovou citlivost

	<i>učivo</i> • prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru• uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření• reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly

7 VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU

Charakteristika literárně-dramatického oboru

Studium literárně-dramatického oboru je vhodné nejen pro talentované žáky, které připravuje pro studium herectví, loutkoherectví, režie, dramaturgie, scénografie, divadelní vědy, učitelství literárně-dramatického oboru na vysokých školách, ale i pro děti méně komunikativní a „zakřiknuté“. Tvořivou dramatickou činností rozvíjí lidské chování a jednání, pomáhá dětem navazovat kontakt ve skupině, vzájemně spolupracovat, respektovat se a připravit se na povolání, která závisí na vysoké míře empatie v sociální sféře, ve zdravotnictví nebo školství.

Studium přispívá k harmonickému rozvoji osobnosti, k tvořivému přístupu k životu a ke schopnosti kultivovaného uměleckému projevu. Literárně-dramatický obor vychovává budoucí amatérské divadelníky, recitátory a náročné diváky či čtenáře, kteří by mohli svým vkladem povznést všeobecné kulturní povědomí ve městech a obcích.

Výuka v literárně-dramatickém oboru je organizována v přípravném studiu pro děti od 5 let, v I. stupni základního studia pro děti od 7 let, ve II. stupni základního studia pro děti od 14 let a ve studiu pro dospělé. Žáci mohou být zařazeni i do vyššího ročníku na základě výsledku přijímací zkoušky a úvahy vyučujícího.

7.1 Studijní zaměření: Přípravné studium - loutkářství

Přípravné studium literárně-dramatického oboru:

Charakteristika:

Přípravná dramatická výchova předchází studiu literárně-dramatického oboru I. stupně studia. Hlavní motivací veškeré činnosti je jednoduchá dramatická hra, která podněcuje spontánní dětský projev a vede k rozvoji sociability dětí, vytváření rytmického a prostorového cítění, a to vše v kontaktu s ostatními ve skupině.

	1. ročník	2. ročník
Přípravná dramatická výchova	2	2
CELKEM	2	2

1. ročník

Žák:

- reaguje na partnery ve skupině a na základní úrovni s nimi komunikuje a respektuje je
- zapojí se do společné hry, práce na základě přiměřené motivace
- udrží jednoduchý rytmus a dynamiku zvukem (hlasem, hrou na tělo, hrou na Orffovy nástroje)

2. ročník

Žák:

- pozná pocit aktivního uvolnění a soustředění
- reaguje na partnery ve skupině, v rámci dramatické hry s nimi komunikuje a respektuje je
- aktivně se zapojuje do společné hry

- udrží jednoduchý rytmus a dynamiku slovem a pohybem

Základní studium:

7.2 Studijní zaměření: Loutkářství

	<i>I. stupeň</i>							<i>II. stupeň</i>			
	<i>1.r</i>	<i>2.r</i>	<i>3.r</i>	<i>4.r</i>	<i>5.r</i>	<i>6.r</i>	<i>7.r</i>	<i>I.r</i>	<i>II.r</i>	<i>III.r</i>	<i>IV.r</i>
Dramatická průprava	2	2									
Hra s loutkou			1	1	1	1	1				
Přednes			1	1	1	1	1				
Dramaturgie v kostce			1	1	1	1	1				
Loutkoherectví a performance								1	1	1	1
Základy režie a dramaturgie								1	1	1	1
Základy scénografie								1	1	1	1
CELKEM	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Základní studium I. stupně:

Dramatická průprava

Žák:

1. ročník

- rozvine vlastní smyslové poznání, pocit napětí a uvolnění
- uplatní základy správného držení těla a základy správného dýchání
- naváže kontakt s partnerem ve skupině v dramatické hře
- spolupracuje s partnery v jednoduchém dramatickém tvaru na základě jednoduchého textu

2. ročník

- se orientuje v prostoru a respektuje partnera v prostoru
- udrží rytmičnost a melodičnost řeči v říkadlech
- uplatňuje zvládnuté mluvní dovednosti v kolektivním přednesu, v dramatické hře s materiálem nebo s jednoduchou loutkou
- prezentuje svoji roli v krátkém dramatickém tvaru

Hra s loutkou

Žák:

3. ročník

- zná divadelní použití předmětu (materiálu) a principy jeho animace
- využije dostupný materiál k vytvoření improvizované loutky sloužící tématu

- umí použít plošnou loutku
- spolupracuje v jednoduchých dramatických tvarech s partnery přes loutky a zástupnou řeč
- upřednostní zájem skupiny nad své vlastní zájmy

4. ročník

- vyrobí jednoduchou prstovou nebo rukavicovou loutku
- animuje prstovou a rukavicovou loutku, použije ji k vyjádření jednoduché myšlenky
- vystihne charakteristiku postavy
- sdělí v jednoduché vypointované etudě téma
- vytvoří krátkou etudu s partnerem na zadané téma nebo krátkou inscenaci ve skupině

5. ročník

- se podílí na souhře s partnerem nebo partnery při animaci manekýna
- animuje spodové loutky (maňásek) s použitím rekvizity
- vyrobí spodovou loutku a vybere pro ni přiměřenou předlohu, napíše jednoduchý scénář
- využije zvukový projev k animaci loutky a ztotožní se s postavou
- spolupracuje na tvorbě inscenace podle základních principů stavby dramatického tvaru
- přijme svou roli ve společné inscenaci

6. ročník

- pozná loutkářské principy užití marionety a jednoduchou marionetu animuje v duchu zvoleného tématu
- využije možnosti marionet při tvorbě inscenace - iluzivní a neiluzivní vodění
- vyrobí jednoduchou marionetu
- využije další možnosti použití ostatních druhů loutek (stínová, tyčová, totemová loutka ...) podle zvoleného tématu

7. ročník

- využívá vhodné pohybové, hudební a taneční prvky, umí zacházet s rekvizitou či loutkou apod. při interpretaci vybrané předlohy, vlastní tvorbě či improvizaci
- sám či s pomocí učitele vybere vhodnou předlohu pro individuální tvorbu (např. poezie, próza, dramatický text, námět, téma), tvořivě a kultivovaně ji s osobním zaujetím interpretuje
- vystaví a realizuje vlastní námět s využitím různorodých vyjadřovacích prostředků (slovo, pohyb, gesto, mimika, rekvizita, loutka aj.)
- zpracuje písemně drobný jevištní tvar (etuda, improvizace) a s využitím dramatických či loutkářských prostředků jej realizuje individuálně nebo ve skupině
- komunikuje prostřednictvím dramatického jednání (verbálního i neverbálního) či loutkářskými prostředky s využitím jejich materiálních, technických a výtvarných možností

- porozumí dramaturgickému i režijnímu plánu dramatického tvaru, podílí se na jeho naplnění, dokáže vyjádřit své myšlenky a emoce, experimentuje v různých formách
- orientuje se v základních pojmech tvůrčího psaní
- rozpozná, kdy hraní vychází z přirozeného a v rámci daného žánru pravdivého jednání a z komunikace a spolupráce s partnerem
- tvoří ve spolupráci s ostatními krátké literární nebo dramatické tvary
- využívá divadelní výrazové prostředky a prvky divadelního jazyka při společné realizaci dramatického tvaru, přijme svou roli při jeho realizaci

Přednes

Žák:

3. ročník

- aktivně využívá dechových, hlasových a artikulačních cvičení ke správnému tvoření svého hlasu
- orientuje se v obsahu hlasové rozcvičky
- uplatňuje postupy pro správnou výslovnost všech hlásek, rezonanci na přední opoře a měkký hlasový začátek
- zná a použije výrazové prostředky pro interpretaci poesie i prózy – tempo, dynamiku, významový přízvuk, významovou pauzu, intonaci
- zapojí se do výběru textové předlohy a podílí se na jejím rozboru

4. ročník

- uplatňuje správné technické návyky v mluveném projevu
- dokáže vést hlasovou rozcvičku
- vyslovuje vědomě správně závěrové souhlásky
- navrhne a vědomě použije výrazové prostředky
- podílí se na výběru kvalitní literární předlohy, dokáže v ní najít téma, myšlenku

5. ročník

- užívá správné mluvní návyky (dechová opora, aktivizace podbřišku, rezonance v masce, aktivizace mluvidel)
- vyslovuje úžinové a polozávěrové souhlásky
- logicky interpretuje myšlenky vybraného textu a obohacuje je o vlastní pohled
- samostatně si vybere předlohu, najde a pojmenuje téma, myšlenku

6. ročník

- používá hlasový kondiční trénink, chápe jeho nutnost před každou interpretací textu
- pracuje s nabytými mluvními dovednostmi
- vybere si vhodný text podle vlastní dispozice k tvořivé interpretaci
- najde a pojmenuje téma a navrhne výrazové prostředky, které směřují ke sdělení

7. ročník

- využívá vhodné pohybové, hudební a taneční prvky, umí zacházet s rekvizitou či loutkou apod. při interpretaci vybrané předlohy, vlastní tvorbě nebo improvizaci
- sám či s pomocí učitele vybere vhodnou předlohu pro individuální tvorbu (např. poezie, próza, dramatický text, námět, téma), tvořivě a kultivovaně ji s osobním zaujetím interpretuje
- vystaví a realizuje vlastní námět s využitím různorodých vyjadřovacích prostředků (slovo, pohyb, gesto, mimika, rekvizita, loutka aj.)
- zpracuje písemně drobný jevištní tvar (etuda, improvizace) a s využitím dramatických či loutkářských prostředků jej realizuje individuálně nebo ve skupině
- komunikuje prostřednictvím dramatického jednání (verbálního i neverbálního) či loutkářskými prostředky s využitím jejich materiálních, technických a výtvarných možností
- porozumí dramaturgickému i režijnímu plánu dramatického tvaru, podílí se na jeho naplnění, dokáže vyjádřit své myšlenky a emoce, experimentuje v různých formách
- orientuje se v základních pojmech tvůrčího psaní
- rozpozná, kdy hraní vychází z přirozeného a v rámci daného žánru pravdivého jednání a z komunikace a spolupráce s partnerem
- tvoří ve spolupráci s ostatními krátké literární nebo dramatické tvary
- využívá divadelní výrazové prostředky a prvky divadelního jazyka při společné realizaci dramatického tvaru, přijme svou roli při jeho realizaci

Dramaturgie v kostce

Žák:

3. ročník

- se orientuje v základních dramaturgických pojmech (smysl, obsah, cíl...)
- pojmenuje obsah a téma v literárním díle přiměřeném svému věku
- pozná alespoň tři kvalitní literární předlohy přiměřené svému věku
- shlédne představení kvalitní inscenace amatérského loutkářského souboru nebo profesionálního divadla přiměřené jeho věku a najde v něm hlavní téma

4. ročník

- navrhne literární předlohu pro dramaturgizaci a pro případné vytvoření dramatického tvaru
- najde problémy při tvorbě dramatického tvaru z hlediska dramatickosti, divadelnosti, loutkovosti...
- shlédne aspoň jedno představení kvalitní inscenace amatérského loutkářského souboru nebo profesionálního divadla přiměřené jeho věku a pokusí se ho posoudit z dramaturgických hledisek

5. ročník

- posoudí vybranou literární předlohu z hlediska místa, času, děje, motivů, situací, kompozice a tématu
- vytvoří vlastní scénář členěný do bodů nebo do obrazů

- shlédne aspoň jedno představení kvalitní inscenace amatérského loutkářského souboru nebo profesionálního divadla přiměřené jeho věku a pokusí se ho posoudit

6. ročník

- objasní svou dramaturgicko-režijní koncepci pro individuální výstup s loutkou nebo kolektivní dramatický tvar
- objasní hlavní principy pohádky a posoudí její vhodnost pro převod na jeviště
- shlédne aspoň jedno představení kvalitní inscenace amatérského loutkářského souboru nebo profesionálního divadla přiměřené jeho věku a pokusí se ho zhodnotit podle poznaných dramaturgických hledisek

7. ročník

- se prostřednictvím individuální i skupinové tvorby seznamuje s vhodnými uměleckými díly a vybraná díla dává do souvislostí
- zhodnotí na základě získaných vědomostí i dovedností dramatické a literární dílo
- reflektuje práci druhých a zhodnotí ji. Přijímá kritiku vlastní práce, naslouchá ostatním a respektuje je
- rozliší divadelní žánry

Základní studium II. stupně:

Loutkoherectví a performance

Charakteristika

Předmět se vyučuje ve II. stupni základního studia. Žáci se seznámí s alternativními možnostmi scénického vyjádření v netradičních prostorech

Žák:

1. ročník

- s pomocí vyučujícího navrhne prostor a vystoupení, které se k danému prostoru nějakým způsobem vztahuje s loutkou i bez ní
- s pomocí vyučujícího zpracuje koncepci svého výstupu
- realizuje vlastní vystoupení v netradičním prostoru

2. ročník

- v konkrétním dramaturgickém plánu skupiny navrhne performanci s loutkou i bez ní v určitém prostoru a ve společné skupinové konzultaci ji obhájí nebo ustoupí lepšímu návrhu
- na přípravě společné performance se aktivně podílí
- při realizaci vlastního vystoupení účinkuje

3. ročník

- samostatně vymyslí a navrhne svou individuální performanci v zadaném prostoru
- zpracuje koncepci zamýšlení performance a aktivně se podílí na její přípravě
- performanci v rámci společné skupinové akce realizuje

4. ročník

- zpracuje přehled své dosavadní práce formou prezentace k přijímacímu řízení nebo do školního archivu
- vypracuje práci na zadané téma s návrhem konkrétní realizace pro přijímací řízení nebo pro akci školy
- připraví a realizuje svou scénickou akci podle vlastního výběru pro přijímací řízení nebo pro akci školy.

Základy režie a dramaturgie

Charakteristika

Předmět se vyučuje ve II. stupni základního studia. Žáci se učí tvořivě přemýšlet o předloze z divadelních hledisek a podílí se na režijní koncepci vytvořené inscenace.

Žák:

1. ročník

- orientuje se v základních dramaturgických pojmech (obsah, téma, žánr...), rozpozná je a popíše
- navrhne po konzultaci s vyučujícím režijně-dramaturgickou koncepci zamýšlené inscenace a před souborem ji obhájí nebo od ní ustoupí, když se objeví koncepce lepší a nosnější pro sdělení daného tématu

2. ročník

- samostatně vybere předlohu nebo téma pro svůj individuální výstup s loutkou, předmětem
- navrhne režijně-dramaturgickou koncepci a prostředky s ohledem na využití loutkářských prostředků
- s pomocí vyučujícího svůj výstup realizuje

3. ročník

- navrhne téma pro zpracování pro celou skupinu a dokáže je rozebrat z jednotlivých hledisek (dramatičnost, loutkovost, věková adresa)
- aktivně se účastní kolektivní režie společné inscenace

4. ročník

- samostatně navrhne režijně-dramaturgickou koncepci svého individuálního výstupu s předmětem nebo s loutkou
- aktivně se podílí na režii svého výstupu
- posouzením a radou se účastní režijní práce na skupinové inscenaci
- připraví si práci na zadané téma s konkrétním návrhem na realizaci k přijímacímu řízení nebo pro akci školy

Základy scénografie

Charakteristika

Předmět se vyučuje ve II. stupni základního studia. Žáci si osvojí vědomosti o jevištním prostoru z hlediska loutkového divadla a jeho zpracování sloužícího sdělování zvoleného tématu.

Žák:

1. ročník

- orientuje se v dějinách loutkového divadla, je schopen charakterizovat jednotlivá období vývoje loutky a scénografie a její specifika
- připraví prezentaci vybraného období pro ostatní žáky i jiných ročníků
- navrhne pomocí vyučujícího scénografické řešení svého individuálního výstupu a podílí se na jeho výrobě

2. ročník

- samostatně pracuje na scénografickém řešení svého individuálního výstupu a spolupodílí se na návrzích pro skupinovou inscenaci a jejich realizaci
- vytvoří návrhy loutek pro danou inscenaci s ohledem na jejich použití směrem k tématu a podílí se na jejich realizaci

3. ročník

- vybranou inscenaci posoudí z hlediska výtvarného a zpracuje svůj vlastní koncept scénografického řešení
- ve skupině se podílí na tvorbě makety pro danou inscenaci
- obhájí své scénografické řešení nebo ustoupí lepšímu návrhu, konečné realizace se aktivně účastní

4. ročník

- připraví si výběr své dosavadní práce pro přijímací řízení nebo pro archiv školy
- připraví koncept své práce na zadané téma a konkrétní návrh jeho realizace pro přijímací řízení nebo pro akci školy
- aktivně se podílí na scénografickém zpracování absolventské skupinové inscenace

8 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Žáky do této kategorie zařazuje ředitel na základě žádosti zákonných zástupců a na základě psychologického nebo speciálně pedagogického vyšetření (v pedagogicko-psychologické poradně, nebo speciálně pedagogického centra). O toto vyšetření žádají zákonní zástupci žáka, nikoliv škola.

Základní umělecká škola Březnice bude pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami vytvářet vstřícné a podnětné školní prostředí s vhodným materiálním a technickým vybavením. Bude využívat didaktické a kompenzační pomůcky, které za přispění všech podpůrných opatření umožní žákům rozvíjení jejich vnitřního potenciálu, jejich směřování ke klíčovým kompetencím, k celoživotnímu učení, k možnému pracovnímu uplatnění a podpoří jejich sociální integraci.

Obsah jednotlivých předmětů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami bude vždy individuálně upraven v souladu se vzdělávacími požadavky formulovanými očekávanými výstupy jednotlivých studijních zaměření či uměleckých oborů školy a skutečnými možnostmi těchto žáků.

Pro zajištění výuky projdou příslušní učitelé speciální odbornou přípravou, škola bude spolupracovat s odbornými pracovišti, s rodiči nebo zákonnými zástupci žáka.

9 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Pro žáky mimořádně nadané zajistí ZUŠ Březnice individuální podmínky pro rozvoj jejich talentu.

Výuka bude probíhat formou rozšířeného vyučování, jehož rozsah se bude řídit učebními plány pro rozšířenou výuku.

Obsah studia bude stanoven na základě návrhu třídního učitele příslušného studijního zaměření nebo oboru vždy k 1. 9. daného školního roku.

Mimořádný talent je většinou odhalen učitelem. Ten po dohodě s rodiči navrhne žáka na talentovou zkoušku před zkušební komisí, která doporučí, zda žák bude dále studovat hru na hudební nástroj nebo umělecký obor dle osnov pro rozšířené vyučování a bude mu navýšena lekce o ½ nebo 1 vyučovací hodinu.

Žáky do této kategorie zařazuje ředitel na základě žádosti zákonných zástupců a na základě psychologického nebo speciálně pedagogického vyšetření (v pedagogicko-psychologické poradně, nebo speciálně pedagogického centra). O toto vyšetření žádají zákonní zástupci žáka, nikoliv škola.

Na základě předložených dokladů bude pro daného žáka vytvořen roční individuální plán. Při vzdělávání takovýchto žáků je nezbytná aktivní spolupráce rodiny a školy.

Žák obhájí své schopnosti plnit plán látky speciálně navržený pro talentované žáky s rozšířenou výukou ověřovací talentovou zkouškou ke konci na konci školního roku před komisí, která je složena z pedagogů ZUŠ a ředitele školy. Na základě zkoušky mu je či není dále doporučena rozšířená výuka, a to vždy k 1. 9. daného školního roku.

Cílem studia žáka s mimořádným talentem by pod vedením jeho učitele měla být přijímací zkouška na konzervatoř nebo jinou střední, případně vysokou školu, s uměleckým zaměřením.

Učební plány rozšířené výuky

- viz učební plány jednotlivých studijních zaměření a uměleckých oborů
(pozn.: Učební plány pro rozšířenou výuku budou zpracovávány postupně, dle požadavků)

10 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

Pro celkové hodnocení žáků jsou stanovena tato základní **kritéria**:

	Kritérium	1	2	3	4
1	Pravidelná, kvalitní příprava a její úroveň dle možností žáka				
2	Pravidelná docházka žáka do výuky				
3	Aktivní a tvůrčí přístup žáka v hodině (i v hodinách HN)				
4	Prezentace žáka na školních a mimoškolních akcích (koncerty, výstavy, festivaly, soutěže), vč. jeho přístupu k těmto akcím				
5	Zapojení žáka do komorní a souborové hry				
6	Předvedený výkon na postupových zkouškách				
7	Komunikace žáka v kolektivu a řešení problému ve vztazích				
8	další				

Stupně klasifikace:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – uspokojivý
- 4 – neuspokojivý

Základní pravidla hodnocení prospěchu klasifikací

- Do klasifikace se promítá hodnocení úrovně dosažených vědomostí, dovedností,
- postup a práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka. V individuální výuce přihlížíme zároveň k jeho možnostem.
- Hodnocení musí probíhat průběžně v celém časovém období (zpravidla září - leden, únor - červen)

Účelem hodnocení je pokud možno spravedlivé ohodnocení veškeré práce žáka v ZUŠ.

Ve Vlastním hodnocení školy – na základě Vyhlášky č. 15/2005 Sb., ve znění pozdějších úprav – průběžně a systematicky škola sleduje výsledky oblastí:

- podmínky ke vzdělávání
- obsah a průběh vzdělávání
- podpora školy žákům
- spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů, zřizovatele, škol a organizací Města Březnice a dalších osob
- výsledky vzdělávání žáků
- vedení a řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Obsah:

Titulní stránka	1
1. Identifikační údaje	2
2. Charakteristika školy	3
2.1 Počet oborů, velikost	3
2.2 Historie a současnost	3
2.3 Charakteristika pedagogického sboru	3
2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce	3
2.5 Vybavení školy a její podmínky	4
3. Zaměření školy a její vize	5
3.1 Zaměření školy	5
3.2 Vize školy	5
4. Výchovné a vzdělávací strategie	7
4.1 Strategie pro kompetenci k umělecké komunikaci	7
4.2 Strategie pro kompetenci osobnostně sociální	8
4.3 Strategie pro kompetenci kulturní	9
5. Vzdělávací obsah hudebního oboru	11
5.1 Studijní zaměření: Přípravná hudební výchova	11
5.2 Studijní zaměření: Hudební nauka	12
5.3 Studijní zaměření: Hra na klavír	14
5.4 Studijní zaměření: Čtyřruční hra	29
5.5 Studijní zaměření: Klavírní seminář	31
5.6 Studijní zaměření: Hra na akordeon	33
5.7 Studijní zaměření: Hra na housle	38
5.8 Studijní zaměření: Hra na kytaru	43
5.9 Studijní zaměření: Hra na elektrickou kytaru	47
5.10 Studijní zaměření: Hra na zobcovou flétnu	50
5.11 Studijní zaměření: Hra na klarinet	53
5.12 Studijní zaměření: Hra na příčnou flétnu	57
5.13 Hra na dechové nástroje žesťové	59
5.14 Hra na bicí nástroje	63
5.15 Sólový zpěv	66
5.16 Sborový zpěv	71
5.17 Komorní hra, Souborová hra	74
5.18 Orchestrální hra	77
6. Vzdělávací obsah výtvarného oboru	78
6.1 Studijní zaměření: Přípravná výtvarná výchova	78
6.2 Studijní zaměření: Výtvarná tvorba	78
7. Vzdělávací obsah literárně-dramatického oboru	87
7.1 Studijní zaměření: Přípravné studium - loutkářství	87
7.2 Studijní zaměření: Loutkářství	88

8. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	95
9. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných	96
10. Hodnocení žáků a vlastní hodnocení školy	97
11. Obsah	93